BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 232 17 EYLÜL 1979 7.5 LİRA

HESAP SORACAĞIZ!

CEYHUN CAN FAŞİSTLERCE KATLEDİLDİ

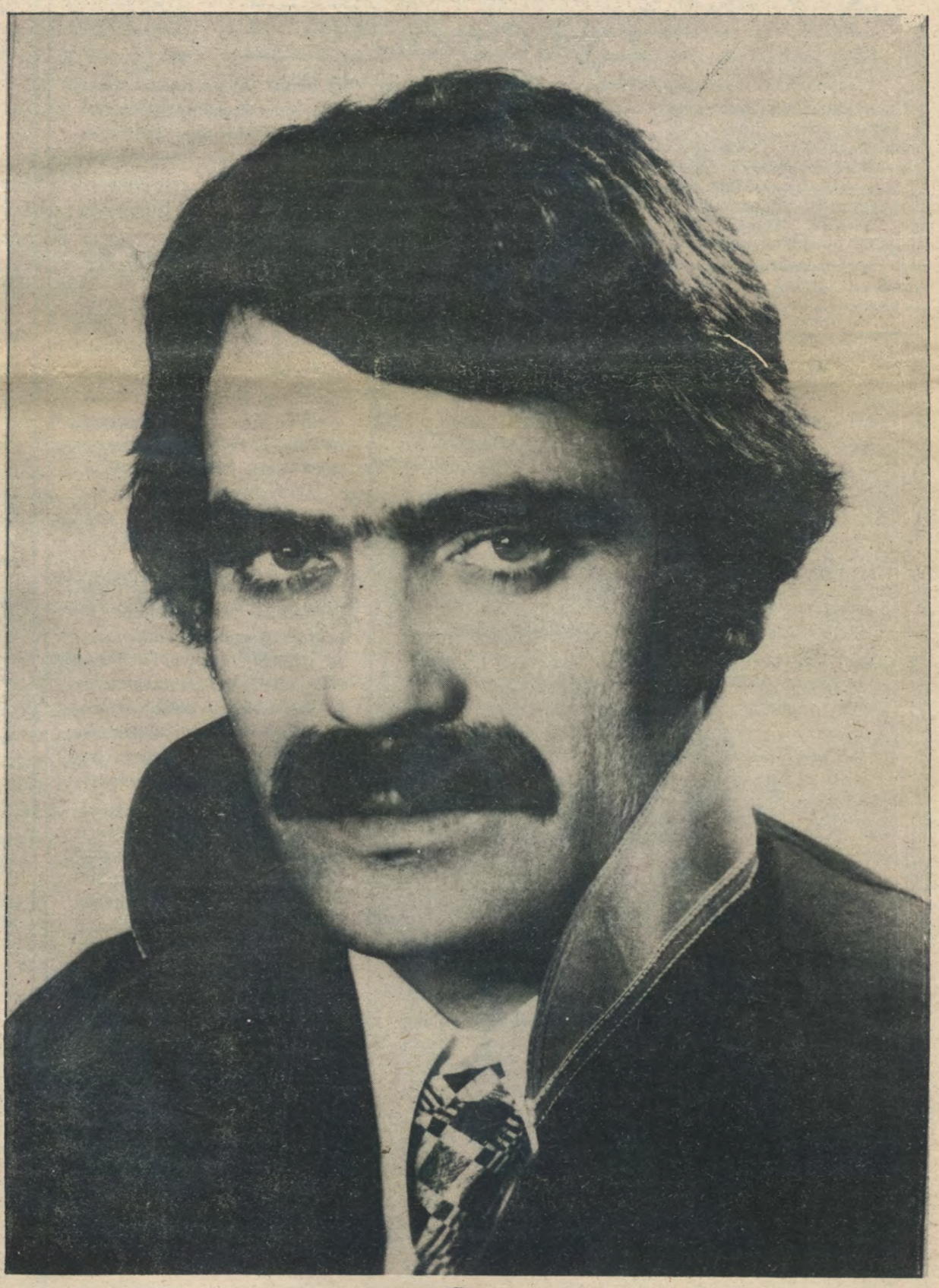

Anayasa'ya karşı saldırı cephesi *(S.4)*

Büyük sermaye için yeni Anayasa *(S.10)*

(S.12) Emperyalizme bağlantısızlardan bir tokat

Genco Erkal, Yürüyüş'ün sorularını yanıtladı *(S.14)*

orta sayfada

DİSK panelinde konuşmacılar

Grev hakkını kimse geri alamaz

DİSK tarafından düzenlenen "Grev Hakkını Kısıtlama Ve Lokavtlar" konulu panel, geçen hafta Çarşamba günü İstanbul'da İnter Continental oteli grev alanında yapıldı. Paneli İnter Continental grevcile ile grevde bulunan ya da lokavta uğramış kalabalık bir işçi topluluğu izledi. İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, DİSK Araştırma Enstitüsü Müdürü Prof.Sadun Aren, gazeteci Şükran Ketenci, İTÜ İş Hukuku kürsüsü öğretim üyelerinden Dr.Devrim Ulucan, Çalışma Bakanlığı iş müfettişlerinden Kayhan Özel, SBF öğretim üyelerinden Doç.Dr. Alpaslan Işıklı panelde konuşmacı olarak yer aldılar. Panel, DİSK Genelbaşkan vekili Kemal Nebioğlu tarafından yönetildi.

Kemal Nebioğlu yaptığı açış konuşmasında, önümüzdeki günlerde yüzbine yakın metal ve tekstil işçisinin toplu sözleşme yapacağını hatırlattı ve yerli ve yabancı tekellerin uzlaşmaz bir tutum içinde olduklarını, bu yüzden de fabrika kapatma ya da lokavt uygulama tehditlerinde bulunduklarını söyledi. Nebioğlu, ayrıca DİSK'in ve DİSK'e bağlı işçilerin tüm tehditlere karşın kararlı tutumlarını sürdüreceklerini belirtti.

Panelde söz alan diğer konuşmacılar da grev hakkının kısıtlanamayacağını, grevde bulunan bir işyerinin kapatılmasının ve lokavt uygulanmasının yasalara aykırı olduğunu belirttiler. Bir grev alanında yapılması, Panel'in daha canlı ve anlamlı geçmesini sağladı.

"İktidar işçi sınıfına karşı cephenin yardımcısı"

Geçtiğimiz hafta pazar günü bir demeç veren Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Yavuz Ünal, işçi sınıfı üzerinde oynanan oyunların sadece işçi sınıfı için değil ülkemizin kaderiyle de çok yakından ilgili olduğunu söyledi. İşçi sınıfına karşı çeşitli işyerlerinde girişilen oyunlardan örnekler veren Yavuz Ünal şöyle dedi:

"Yeni toplu sözleşme dönemiyle birlikte, yerli-yabancı büyük sermaye şirketlerinin ve onların kalemşörlerinin de oyunları ortaya çıkmaya başladı.

"İşçi sınıfı üzerinde oynanan oyunlar sadece işçi sınıfı için değil, ülkemizin kaderi ile de çok yakından ilgilidir. Çünkü bunlar sadece işçilerin daha çok sömürülmesini değil, aynı zamanda ülkemizin daha çok yoksullaşmasının sorumlularıdır."

Yavuz Ünal sözlerini şöyle sürdürdü:

"ÜLKER'de direnişte olan işçilerin mücadelesini kırmak için silahlı, telsizli çeteler işçilerin arasına sokuluyor. İşçilerin müdahalesi ile yakalanınca bu kez kimi sağcı kalemşörlerin methiyeler düzdüğü ÜLKER patronu, bu faşistlere sahip çıkıyor. Ve hiçbir takibata uğramayan faşist çete serbest bırakılıyor.

"DEMİRDÖKÜM'de işçiler, işçi tulumu giydirilmiş polis baskısı ile çalıştırılmaya zorlanıyor.

"Uluslararası bir tekel olan OSMANLI BANKASI'nın tamamen ülkemizdeki vurgunlarıyla yapılan, İstanbul 1 Mayıs Alanı'ndaki İNTER otelinde de başka türlü oyunlar oynanıyor. Bugünkü asgari ücretin bie altında ücret alan işçilerin grevini kırmak için yasa dışı lokavt ilan ediliyor.

"İNTER oteli işçilerine karşı oynanan oyun, gene uluslararası bir tekel olan İNTER patronu ile, Osmanlı Bankası arasındaki çıkar çatışmasının bir sonucudur. Her ikisi de işçileri daha ucuza çalıştırmak istiyor. Ama bu arada kârın aslan payını kimin alacağı konusunda anlaşamıyorlar.

"Bu arada açıkça yasa dışı lokavt ilan eden İNTER'in Amerikalı müdürüne kimi sağcı, gerici kalemşörler tarafından methiyeler düzülürken işçileri ve sendikalarını kötüleme kampanyaları açılıyor.

"İktidar çevreleri de yapılanları görmezden geliyor. Açıkça çiğnenen yasalar uygulatılmıyor ve işçi sınıfına karşı kurulan cepheye yardım ediliyor.

"İşçi sınıfımız ve emekçi halk kitleleri bu pervasızlığın, işçi ve emekçi düşmanlığının hesabını 14 Ekim seçimlerinde soracaklardır."

DUYURU

İŞÇİ SINIFINA VE DOSTLARINA,

27 AĞUSTOS TARİHİNDE İŞBAŞI YAPMAK ÜZERE FABRİKAYA GELDİĞİMİZDE PATRONUN LOKAVT KARARIYLA KARŞILAŞTIK. AYNI GÜN YASAL OLARAK DİRENİŞ HAKKIMIZI UYGULAMAYA SOKTUK. PATRONUN UYGULAMIŞ OLDUĞU LOKAVT'IN BURJUVA YASALARINA DA UYGUN OLMADIĞI BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN TESBİT EDİLMİŞTİR.

PATRONUN EVLERİMİZE GÖNDERDİĞİ TAZMİNATSIZ ÇIKIŞ KAĞITLARINI TEK TEK YIRTIP ATTIK.

DİRENİŞİMİZİN ÜÇÜNCÜ GÜNÜNDE PATRON TARAFINDAN GİZLİCE FABRİKAYA SOKULAN VE TAHRİBATLAR YAPAN DOKUZ FAŞİST KÖPEĞİ "DEVLETİN" POLİSİNE, JANDARMASINA TESLİM ETTİK.

DİRENİŞİMİZİN ALTINCI GÜNÜNDE AYNI FAŞİST KÖPEKLER POLİS VE JANDARMA GÜCÜ İLE GETİRİLEREK "BEKÇİ" OLARAK FABRİKAYA YERLEŞTİRİLDİLER.

BU TARİHTEN ÜÇ GÜN SONRA POLİS VE JANDARMA EKİPLERİ TARAFINDAN "YASAK YAYIN" VAR GEREKÇESİYLE ÇADIRIMIZ ARANDI, TERÖR ESTİRİLDİ.

GÖRÜNEN O Kİ: BİZE UYGULANAN TERÖR VE BASKI BURJUVAZİNİN TÜRKİYE ÇAPINDA UYGULADIĞI TERÖR VE BASKININ BİR PARÇASIDIR. ÖNCE TEK TEK EZMEYE ÇALIŞIYORLAR.

ONLARA BU FIRSATI VERMEYECEĞİZ! İŞÇİ SINIFININ DAYANIŞMA VE BİRLİĞİNİN DOĞURACAĞI ZAFER BAYRAĞI ÜLKER'E DİKİLECEKTİR!

BÜTÜN SINIFDAŞLARIMIZI VE SINIFIMIZIN DOSTLARINI ÜLKER ÜRÜNLERİNİ PROTESTO ETMEYE ÇAĞIRIYORUZ.

ÜLKER İŞÇİLERİYLE DAYANIŞMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

İŞÇİ SINIFININ GÜCÜNÜ GÖSTERMEYE ÇAĞIRIYORUZ!

ÜLKER İŞÇİLERİ

Bağış kampanyası için:
Yapı ve Kredi Bankası Topkapı Şubesi
Bağış Kampanyası Hesop no: 2344–0
İSTANBUL

Veli Lök TİP İl Örgütünün panelinde

TİP İSTANBUL ÖRGÜTÜNÜN "SAĞLIK" KONULU TOPLANTISI YAPILDI

Türkiye İşçi Partisi İstanbul il örgütü tarafından düzenlenen "Türkiye halkının sağlık sorunları ve Bilimsel sosyalist çözüm önerileri" konulu toplantı İstanbul Tabib Odası toplantı salonunda yapıldı. TİP İstanbul İl örgütüne bağlı Sağlık ve Sosyal Güvenlik Seksiyonunda yer alan araştırmacılar ve bilim emekçileri, yaptıkları konuşmalarda, tarihsel boyutlarıyla Türkiye'nin sağlık sorunlarına ilişkin açılımlar getirdiler.

Toplantıda bir konuşma yapan TİP Antalya Senatör adayı Prof. Dr. Veli Lök, burjuva iktidarlarının sağlık alanında 1963'den sonra çıkardıkları iki yasanın da gerekli maddi kaynaklardan yoksun olduklarını, bu nedenle yatırım gücünün son derece zayıf kaldığını belirtti. Toplantıda bir konuşma yapan T.T.B. Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek'de Avrupa ve ABD'nin sağlık konusunda "insancıl" görünüşlü bazı girişimlerinin kendi "bencil" çıkarlarına hizmet ettiğini söyledi.

DEMOKRATİK ÖRGÜTLER CHP'NİN FAŞİSTLERE GÖZ YUMAN POLİTİKASINI PROTESTO EDİYOR

CHP ağırlıklı hükümetin Milli Eğitimde faşistlere ödün verici politikası yeni boyutlar kazanarak sürerken, hükümet tarafından çeşitli büyük illere atanan bazı Milli Eğitim Müdürlerinin de bu doğrultuda davranışlarda bulundukları gözleniyor. İstanbul ili Eğitim Müdürü Hızır Ekşi'nin Milli Eğitim Müdürlüğü içinde yaptığı antidemokratik uygulamalara karşı, İstanbul'da bulunan tüm TÖB–DER şubeleri ortak bir basın açıklaması yaptılar.

ORDU BELEDİYESİ İŞÇİLERİ CHP'Lİ BELEDİYEYE KARŞI MÜCADELE EDİYOR

Genel-İş Sendikası ile Ordu Belediyesi arasında uzun süre anlaşmazlığa neden olan ve geçtiğimiz Temmuz ayı içinde grevin başlayacağı gece alelacele imzalanan sözleşmenin yankıları sürüyor. Sözleşme ne parasal açıdan ne de sosyal yardımlar konusunda işçilerin istemlerine cevap veremedi. Öte yandan işyerinden atılan işçilerin geri alınması konusu da muğlak bırakıldı. Ordu Belediyesi tarafından bundan 6 ay önce işten çıkarılan işçiler sendika tarafından resmen satıldı. Sözleşmeye bu konuda konulan maddede "işveren eğer işçileri geri almazsa 50 bin lira tazminat ödeyecektir" cümlesi yer alıyor. Böylece atılan öncü işçiler sendika tarafından satılmış oldu.

Diğer yandan Temmuz ayından bu yana ücretlerini düzenli bir şekilde alamayan Ordu Belediyesi işçileri direnişe başladılar. Direnişin yasal olmadığını ileri süren CHP'li belediye başkanı mahkemeye başvurdu ve direnişin durdurulması yönünde karar çıkarttı. Ancak Ordu belediyesi işçileri direnişlerini sürdürdüler.

Belediye seçimleri öncesinde işyerlerini tek tek dolaşan ve işçilere haklarınızı alamadığınız takdirde grev çadırını ilk ben kuracağım diyen CHP'li belediye başkanı Kazım Türkmen şimdi işçilerin haklı direnişlerini kırmak için elinden geleni yapıyor. Belediye işçileri ise tüm kararlılıklarıyla hak mücadeleleriyle bir adım bile geri atmıyorlar.

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni : Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş - İSTANBUL Tel : 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: COODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL., Arka Kapak siyah beyaz 18.000.TL., İç sayfalar sütun santimi 80 TL. Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri

● Abone koşulları: Yıllık 300. TL., Altı aylık 150. TL. ● AVRUPA: Altı aylık (30 DM), Yıllık (60 DM) ● AMERİKA: Altı aylık 500 TL., Yıllık 1000.TL. ● AVUSTRALYA - JAPONYA: Altı aylık 600. TL., Yıllık 1200 TL.

● Ödeme Adresi: TÜRKİYE: YÜRÜYÜŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 100234 ● AVRUPA: COODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75 BRUXELLES-BELÇİKA

POLİTİKASIZLIĞIN TEORİSİ

YÜRÜYÜŞ

14 Ekim seçimleri, 1977'ye göre sol açısından önemli bir farklılığı şimdiden vurguladı.

1977 seçimlerinde sadece Türkiye İşçi Partisi burjuva partileri karşısındaki bağımsız tutumunu açıklamış, seçimlerdeki politik hedeflerini bağımsız olarak belirlemiş ve seçimlere kendi adaylarıyla bağımsız katılmayı kararlaştırarak bu kararını uygulamıştı. Buna karşılık soldaki diğer politik akımların tümü, yalnız CHP'ye oy verilmesini istemekle kalmadılar, CHP'nin seçimlerdeki politikasından bağımsız, onun gösterdiği hedeflerin ötesine geçen hiçbir somut seçim platformunu da ortaya koymadılar. Diğer bir deyişle bu akımların tümü 1977 seçimlerinde bağımsız, kendi politikaları olan akımlar olarak değil, CHP'nin seçim kampanyasının birer yedek gücü olarak davrandılar.

Haziran 1977'den bu yana ise köprülerin altından çok sular aktı. Türkiye İşçi Partisi, kuşkusuz bugün yine, 14 Ekim seçimleri için bağımsız politikasını ve somut hedeflerini açıkladı ve bu politikasının doğrultusunda bağımsız olarak katıldığı seçim platformundaki mücadelesini başlattı. Ama bu kez soldaki diğer akımlar da, şu ya da bu biçimde, CHP'nin dışında kendilerinin "bağımsız politikalarını" açıklamak, seçimlerde CHP'den ayrı bir tutum almak zorunda kaldılar.

Bu gelişmenin nedeni herkesin görebileceği kadar açıktı. 1977-79 dönemi, kitlelerden bir kez daha CHP'ye oy verilmesini istemeyi olanaksız hale getirdi ve kendisini solda sayan herkesi, 14 Ekim seçimlerinde CHP'nin dışında bir seçenek göstermekten kaçamaz duruma soktu. Soldaki hemen bütün politik akımlar, CHP'ye 1977 seçimlerinde bağlanan umutların yıkıldığını, CHP'nin yeniden bir umut olarak gösterilemeyeceğini vurguladılar.

Ama sadece bu, 14 Ekim seçimlerinde "bağımsız" politikaların varlığını kanıtlamak için yeterli mi oldu? Günümüzde sorun, seçimlerde gösterilecek seçeneklerin sadece "CHP dışında" olmasıyla mı sınırlıdır?

Faydacı, ve bir politikanın doğruluğunu sadece kitlelerin güncel psikolojisine uygunluğuna göre değerlendiren anlayışlar için, evet. Kısa yoldan kurtuluş umutlarının kitlelerin anti-faşist tepkilerini CHP'ye yönelttiği 1977'de bu akıntıya kendilerini de kaptırarak kitlelerin taleplerine ayak uydurduklarını sanan; ama şimdi CHP'ye bağlanan umutların yerini hızla yeni arayışlar aldıkça bu kez de koşulları kısa yoldan politik avantajlara çevirmeyi umanlar için, evet.

Ama bağımsız bir seçim politikası ne burada biter, ne de hiçbir zaman burada başlar. Sadece buraya kadarı, kitlelerin egemen psikolojisinin peşinden sürüklenmenin, onun kuyruğuna takılmanın ötesine geçemez.

Lenin, işçi sınıfı partisinin seçim platformundaki bağımsız politikasının özünü ve temel ilkelerini şöyle açıklıyor:

"Sosyal demokratlar (komünistler - Y.) parlamentarizme (temsilciler meclisinde yer almaya) işçilerin kurtuluşu için politik bir mücadele yöntemi olarak, proletaryayı aydınlatma ve eğitmenin ve onu bağımsız sınıf partisinde örgütlemenin bir aracı olarak bakarlar." (Toplu Eserler, C.11, s.277). "Seçimleri öncelikle halkın politik aydınlatılması için bir araç olarak değerlendiren sosyal demokratlar (komünistler - Y.) için başlıca sorun, elbette, seçimlerle ilgili olarak sürdürülecek olan tüm propagandanın ideolojik ve politik içeriğidir. Seçim platformundan anlaşılması gereken budur." (C.17, s.279) "Gerçekten değerli olan platformlar, likidatörlerin örneğinde olduğu gibi alelacele geçici bir önlem ve gürültülü bir reklam kampanyası niteliği içinde kaleme alınan platformlar (özellikle legal platformlar) değil, hareketin *tüm* sorunlarını *tam olarak* yanıtlayan uzun bir devrimci ajitasyon çalışmasını tamamlayan platformlardır." (C.18, s.236)

Görüldüğü gibi bilimsel sosyalizme göre, proletaryanın seçim platformundaki bağımsız politikası, işçi sınıfının bağımsız sınıf hedeflerini ortaya koymak, seçimleri bu hedefler için ve işçi sınıfının müttefikleriyle eylem birliğinin güçlendirilmesi yolunda bir mücadele alanına çevirmek demektir. Bağımsız bir seçim platformu, seçimlere şu ya da bu biçimde katılmanın ya da seçimleri boykot etmenin ötesinde, sınıf hareketinin "*tüm* sorunlarını *tam olarak* yanıtlayan uzun bir devrimci ajitasyon çalışmasını tamamlayacak" politik çözümlere dayanan bir seçim platformudur.

14 Ekim seçimlerinde görünüşte CHP'den ayrı tutumlar alan, ama politikalarını, 1977'den bu yana kitlelerin CHP'den umut kestiği gerçeğinden başka bir gerekçeye bağlayamayanlar, işte bilimsel sosyalizmin öngördüğü bu temel gerekleri yine yerine getiremedikleri için, 1977'deki politikasızlıklarını bugün de sürdürüyorlar.

Bu politikasız akımların görünüşte en keskin olanı, 14 Ekim seçimlerinin boykot edilmesini önerenlerdir.

Bilimsel sosyalistler için, seçimlerin boykot edilmesi, seçimlerde devrimci politikayı uygulamanın yöntemlerinden biridir. Bu nedenle 14 Ekim seçimlerinde "boykot" savının tutarsızlığını da, herşeyden önce, boykot silahını kullanmanın koşullarını belirleyen bilimsel sosyalist teori gösteriyor. Burjuva toplumunun ortaya çıkardığı kurumlardan birini, burjuvaziye karşı sınıf mücadelesinin bir aracı olarak kullanmak yerine, onun varlığına ya da oluşturulmasına doğrudan karış çıkmayı öngören boykot yöntemi konusunda da Lenin şöyle diyor:

"Burjuva parlamentosunu dağıtabilecek durumda olmadığımız sürece, ona karşı hem dışardan hem de içerden çalışmak zorundayız. Emekçi halkın (yalnız proleterlerin değil, aynı zamanda yarı proleterlerin ve küçük köylülerin) az ya da çok önemli bir kesimi, burjuvazinin işçileri aldatmak için kullandığı burjuva demokratik araçlara hâlâ güvenini koruduğu sürece, biz bu aldatmacayı, işçilerin geri kesimlerinin ve proleter olmayan halkın en önemli ve yetkili saydıkları *platformun bizzat kendisinde* açığa vurmak zorundayız." (C.31, s.269) "Boykotun başarılı olması, eski rejime karşı doğrudan bir mücadeleyi, ona karşı bir ayaklanmayı ve çoğu durumda ona karşı kitlesel bir itaatsizliği gerektirir... Boykot ile geniş devrimci yükseliş arasındaki bağlantı böylece açığa çıkmaktadır: Boykot, verili kurumun örgütlenme biçimini değil, onun bizzat varlığını yadsıyan en keskin mücadele aracıdır. Boykot eski rejime karşı açık bir savaş alanı, ona doğrudan bir taarruzdur. Geniş bir devrimci yükseliş olmadıkça eski yasallığın sınırlarını aşıp taşan kitlesel bir kalkışma olmadıkça, boykotun başarısından söz edilemez." (C.13, s.24-25).

Boykot yönteminin kullanılması üzerine bilimsel sosyalizm böyle diyor. Bilimsel sosyalizmin öngördüğü bu koşullar olmadıkça, boykot savının varacağı tek sonuç, burjuvazinin politik temsilcilerinin kitleler üzerindeki etkinliğinin sağlamlaşmasına yardımcı olmak, işçi sınıfının seçimlerde bağımsız sınıf amaçları için harekete geçirilmesini ve örgütlenmesini reddetmektir. Boykot savını öne süren kimi akımların bazı yörelerde "oy vermeyen halk en bilinçli halktır" sloganını işlediği duyuluyor. Bu sloganın sadece kendisi bile, bugün Türkiye'de seçimleri boykot önerisinin, kitlelerin politikadan uzak durma eğilimine alkış tutmak, emekçi kitlelerin politik bakımdan en az aktif kesimlerinin bu durumunu savunmak anlamına geldiğini kanıtlamaya yetmiyor mu? Hele aynı anda farklı farklı yerlerde hem boykot, hem bağımsız aday gösterme gibi yöntemleri birarada ilan edenlerin ilkesizliğine diyecek hiçbirşey yok!

Ama sorun bu kadarla da bitmiyor. Bilimsel sosyalizmin "aktif boykot" kavramını da politikalarına "monte etmeye" çalışan kimi goşist çevreler, gerici-faşist güçlerin 14 Ekim seçimlerinden sonra ulaşmaya çalıştığı sonuçlara başka yöntemlerle de yardımcı olmak için yarışıyorlar. Bilimsel sosyalizmin, "ajitasyonu on katı yükseltmek, her yerde mitingler düzenlemek, katılabilmek için zorlanacak da olsak seçim mitinglerinden yararlanmak, gösteriler, politik grevler örgütlemek" diye tanımladığı "aktif boykot" kavramını (Lenin, C.9, s.182) böylesi bir kitle hareketinin tam karşıtı maceracı yöntemlerini tezgahlamanın kılıfı olarak kullanmaya çalışıyorlar.

Goşist akımların 14 Ekim seçimlerindeki bu sözümona "bağımsız" politikaları, gerçekte ülkedeki gelişmelerin onları soktuğu derin açmazı gizlemeye yönelik boşuna bir çabanın yansımasıdır. Goşist akımlar, pratikte CHP'ye oy verilmesini istemekten başka anlam taşımayan geçmiş politikalarını 14 Ekim seçimlerinde yinelemenin olanağı kalmayınca, CHP'den başka hiçbir alternatifi olmamanın çıkmazıyla karşı karşıya gelmişlerdir. 14 Ekim seçimlerinde "boykot" savı goşist akımların, en keskin devrimci lafazanlık perdesi ardında, "ya CHP ya hiçbiri" mantığının itirafı olmuştur.

Daha da açığı var. Goşist akımların "boykot" savları, gerçekte burjuva partilerini ve burjuva parlamentosunu boykota değil; CHP için isteyebilecekleri oy kalmayınca, işçi sınıfının politik hareketini boykota yöneliktir. Goşist akımların boykot savının arkasında yatan, kitleleri CHP'nin dışında, onların bağımsız sınıf çıkarlarını ve yaşamsal taleplerini temsil eden politik bir alternatiften yoksun gösterme çabasıdır. İşçi sınıfının politik hareketine, bilimsel sosyalizme, bilimsel sosyalizmin seçim platformundaki tek temsilcisine düşmanlıktır.

Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi, 14 Ekim seçimlerinden kitleselleşmesinin boyutlarını daha da yükselterek çıkarak, emekçi kitleleri seçeneksiz göstermeye yönelik sahteciliklere de gereken dersi verecektir. İşçi sınıfını ve emekçi kitleleri burjuva partilerine bağımlı tutmaya yönelik demagojilere bir darba daha vuracaktır.

Boran:
Anayasa değişikliği girişimlerinde hedef işçi sınıfıdır

Geçen hafta Perşembe günü bir demeç veren Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, 12 Mart döneminde üstüste yapılan Anayasa değişikliklerine ses çıkarmayan CHP'nin, Anayasa'nın yenidendeğiştirilmesine "evet" diyeceğinin anlaşıldığını söyledi. Boran şöyle dedi:

"Mevcut kısıtlı hak ve özgürlükleri daha da kısıtlamak eğilim ve girişimleri, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaktan da öte, fiilen ortadan kaldırmakta, onları yalnızca kağıt üzerinde kalmış sözlerden ibaret hale getirmektedir. Lafa gelince demokrasi şampiyonluğunu kimseye bırakmayan CHP bu anti-demokratik gidişin içindedir, hatta iktidar partisi olarak bu gidişin başını çekmektedir. Demokratik yaşam ve örgütlerle güvenlik kuvvetlerine ilişkin altı yasada demokrasiye aykırı değişiklikler getiren yasa tasarısı Meclis'e çoktan sevkedilmiş bulunmaktadır. Şimdi de Anayasa'da değişiklikler yapılması öngörülmekte ve CHP'nin buna da 'evet' diyeceği anlaşılmaktadır. Hatırlanacaktır ki, 12 Mart döneminde Anayasa üst üste değiştirilirken de CHP ses çıkarmamış, demokrasiye aykırı değişiklikleri onaylamıştı."

Boran demecini şöyle sürdürdü:

"Yasalarda ve Anayasa'da öngörülen anti-demokratik değişiklikler hep saldırı ve cinayetleri — terörü — ve özellikle 'bölücülüğü' önlemek ve yoketmek iddiasıyla ileri sürülmektedir. Oysa asıl hedef alınan işçi sınıfıdır, onun politik ve sendikal hareketinin kösteklenmesidir, işçi, emekçi kitlelerin, ilerici kuruluş ve güçlerin; katmerli baskı altında tutulan Doğu ve Güneydoğu'daki halkın demokratik hak ve özgürlüklerinin yok edilmesidir.

"İşçi, emekçi kitleler, ilerici, yurtsever aydınlar demokrasiyi hepten yoketmeye yönelik bu gidişe 'Hayır!' dediğini bu seçimlerde oylarını Türkiye İşçi Partisi'nde toplayarak gösterecektir. Burjuva partilerinden halk kitlelerine bir hayır gelmediği, CHP solculuğunun bir aldatmaca olduğu artık hiçbir şüpheye yer bırakmayacak ölçüde ortaya çıkmıştır. Emekçi kitleler ve aydınlar artık kendi bağımsız partisiyle seslerini ve istemlerini duyuracaklardır."

Anayasaya karşı saldırı cephesi

"İstikrarlı ve güçlü bir hükümetin hukuki ortamının hazırlanması için"

Bu, tekelci büyük burjuvazinin, onun sanık partisi MHP'nin, faşist partinin sadık koruyucusu AP'nin ve onların gönüllü yandaşları, MSP'den CGP'ye kadar irili ufaklı bir dizi gerici parti ve örgütün açtığı yeni kampanyanın temel sloganı...

Gerici-faşist güçlerin, önce cinayet sanığı MHP'yi temize çıkartmak, ardından da sınıf mücadelesini zincirlemek için açtıkları ve en rezil yöntemlerle sürdürdükleri kampanya dizisinin son halkası, Anayasa'yı baştan aşağı değiştirmek için eklendi. Anayasa'nın değiştirilmesi işçi sınıfının politik hareketinin sınıf mücadelesinin bütün alanlarında yürüttüğü çalışmalarını sınırlamak, demokratik hak ve özgürlükleri ayaklar altına almak, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin yaşamsal demokratik çıkarlarını boğmak için gündeme getirildi.

Anayasa'nın değiştirilmesi kapsamı içinde demokrasi güçlerine karşı başlatılan saldırı ve çar çabuk oluşturulan saldırı cephesi içinde, yalnızca gerici-faşist partiler bulunmuyor. Ne yazıktır ki, bu saldırı cephesine katılmak için telaşlanan, "ilerici, demokrat" çevreler ve CHP, bu gerici girişimlere önderlik etme çabası içindeler. Anayasa'nın ne yönde değiştirileceğinin teorik açıklamaları, daha da çok bu "demokrat" çevreler tarafından oluşturuluyor...

Tekelci sermayenin bunalımını aşması için; varolan açmazlara gecikerek de olsa gerçekçi bir teşhisin konulmasına, konunun en sonunda tabu olmaktan çıkarılmasına ve sürekli bir tartışma ortamı içinde kamuoyuna benimsetilmesine, böyle bir Anayasa değişikliğinin sistem üzerinde kamçı etkisi yaratacağı aceleciliklerine demokrasinin işte böyle akıllıca düşünülmüş çözümlerle kurtulacağına vs.ye umut bağlayan geniş yelpaze, ilerici-demokratik güçleri dimdik karşılarında bulacaklardır.

Seçimler sonrasında yeniden gündeme gelecek olan gerici hükümet seçenekleri için dev bir adım olarak görülen Anayasa değişikliği girişimleri, önümüzdeki dönemde, tekelci burjuvazi ile işçi sınıfı ve emekçi kitleler arasındaki mücadele alanını belirleyecektir.

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Yalçın Cerit, demokrasi düşmanı girişimler üzerine, hem gerici saldırı cephesini, hem de ilerici-demokratik güçleri uyaran ve dikkatleri konu üzerine toplayan bir açıklama yaptı. Cerit'in açıklaması şu görüşlere yer veriyordu:

gündemin başında

Korkunun ecele faydası

Gerici-faşist güçlerle burjuva partilerinin 14 Ekim seçimleri sonrasına yönelik hazırlıklarının bir yönü, Anayasa'da yapılması tasarlanan değişiklikler üzerinde yoğunlaştı. AP'den sonra CHP'nin de doğrudan bu tür hazırlıklar içinde olduğu, iki parti arasındaki Anayasa değişikliği pazarlıklarının da şimdiden gündme geldiği belli oldu.

Bu arada tanınmış bir Anayasa profesörünün, CHP'nin Anayasa'da öngördüğü değişikliklerle ilgili temel hazırlıkları başlatma görevini üzerine aldığı haberleri yoğunlaştı.

1971'den bu yana ikinci kez gündeme gelen Anayasa değişikliği önerilerinin ortaklaşa dayandığı başlıca gerekçe, bu kez, Anayasa'nın bu günkü biçiminin sürekli hükümet bunalımlarına zemin hazırladığı, istikrarlı bir politik rejimin oluşmasını önlediği savıdır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu sürekli politik bunalımların kaynağında gerçekte Anayasa'nın koyduğu bazı ilkeler mi vardır, yoksa bu bunalımlar ülkede derinleşen sınıf mücadelesinin kaçınılmaz sonuçları mıdırlar?

Hiç kuşkusuz bunlardan ikincisi doğrudur. Anayasa'ya ilişkin yakınmalar da, temelde, Anayasa'da 1971'de yapılan değişikliklerin bile, sınıf mücadelesinde işçi sınıfının konularına genel bir saldırı için yetersiz kalışını yansıtmaktadır.

Tekelci büyük burjuvazinin ülkedeki politik bunalımları aşma yönünde gündeme getirdiği çözüm, işçi sınıfının ve müttefiklerinin mücadele koşullarını daha da ağırlaştırmak, bu mücadelede birer mevzi olan demokratik kazanımları ortadan kaldırmaya, en azından budamaya yöneliktir. Kısacası, Anayasa değişikliği hazırlıklarının arkasında yatan da, Cumhurbaşkanı'nın 30 Ağustos demecinde dile getirilen, sınıf mücadelesinin varlığına meydan okuma girişimidir.

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu'nun, Cumhurbaşkanı'nın söz konusu demeciyle Anayasa dışına çıktığını vurgulayan açıklamasından sonra, Anayasa'yı Cumhurbaşkanı'nın önerdiği çizgiye getirme girişimlerinin ortaya çıkması bir raslantı değildir. TİP Başkanlık Kurulu'nun söz konusu bildirisinde belirtildiği gibi:

"Sınıf esasına göre faaliyet yürütülmesi şu veya bu kişinin fetvasına bağlı değildir. Çünkü bu nesnel bir gerçekliktir. Toplumda sınıflar varsa sınıf mücadelesi de olacaktır. Türkiye toplumunda da sınıflar vardır ve sınıf mücadelesi de olacaktır. olmaktadır. Bu mücadele aynı zamanda Anayasa ve yasaların teminatı altındadır."

Nesnel b ir gerçeklik olan sınıf mücadelesini ortadan kaldırmaya da hiç kuşkusuz, hiçbir Anayasa değişikliğinin ya da yasa maddesinin gücü yetmeyecektir. İşçi sınıfının ve emekçi kitlelerin mücadelesi, onların bilimsel sosyalist politik öncüsünün önderliğinde nihai zafere kadar sürecektir. Korkunun ecele faydası yoktur.

• mehmet aközer

BEHİCE BORAN MOSKOVA'DAN DÖNDÜ

Moskova'da "Tüm Çocuklara Barışçıl ve Güvenli bir Gelecek İçin" konulu uluslararası konferansa da katılmak üzere Sovyetler Birliği'ne giden Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, geçtiğimiz Çarşamba günü yurda döndü. TİP kurucu üyelerinden Ceyhun Can'ın faşist çetelerce katledilmesi üzerine gezisini yarıda kesmek zorunda kalan Boran, 7-11 Eylül tarihleri arasında yapılan uluslararası konferansın dünya ülkelerinin hükümetlerine, parlamentolarına seslenen çocuklara ilişkin iki belgeyi kabul ettiğini bildirdi.

130 ülkeden toplam 700 kadar delege, gözlemci ve onur konuğunun katıldığı konferansta TİP Genel Başkanı Boran "onur konuğu" olarak bulunuyordu.

"Tüm Çocuklara Barışçıl ve Güvenli Bir Gelecek İçin" konulu uluslararası konferans ilk ve son günler genel kurul olarak toplandı diğer üç gün de dört komisyon halinde çalıştı. Ayrıca konferansa bağlı olarak 103 ülkeden gencin katıldığı iki günlük bir gençlik forumu ile çocuk edebiyatı yazarları "Yuvarlak Masa" toplantısı yapıldı. Komisyonlar geceleri de toplanarak çok yoğun çalıştı; hazırladıkları raporlar, gençlik forumunun ve yuvarlak masa toplantısının raporlarıyla birlikte son gün genel kurulda okundu. Konferansın dördüncü günü akşamı çocuklar ve gençler görkemli, ama aynı zamanda çok hareketli ve neşeli bir dans ve şarkı gösterisinde bulundular. Gösteriye tanınmış ses sanatçıları katıldı.

Konferansa katılanlar, çocuklardan "tek imtiyazlı sınıf" diye söz edildiği Sovyetler Birliği'nde çocukların durumunu daha yakından görme fırsatını da buldular.

Demirel'in Anayasa değişikliği çağrısına CHP olumlu yanıt verdi

"Sermaye partileri bunalımdan çıkış için bula bula Anayasa'yı değiştirme yolunu buldular. İşin ilginç yanı, çözümün Anayasa'yı değiştirmekle sağlanacağı tartışmasına, bazı ilerici-demokrat kişi ve çevrelerin de katılmış olmasıdır.

Egemen sınıflar ve onların partileri, ülkeyi yönetemez duruma geldiklerinde, işçi ve emekçi kitlelerin temel hak ve özgürlüklerini kısmaya kalkışmaları bir raslantı değildir. Şimdi de Anayasa'nın, sendikalar, dernekler ve seçim kanununda belli kısıtlamalar yapılacak şekilde değişikliğe uğaratılması üzerinde durulmaktadır. Bu konuda, işçi ve emekçilerden, 'özgürlükçü demokrasi'den yana olduğunu söyleyen CHP'nin, AP ve diğer sermaye partileriyle görüş birliğine varmış olması ayrıca dikkat çekicidir.

12 Mart faşist uygulamalar döneminde, Anayasa'nın temel hak ve özgürlüklerinin tırpanlanması yönünde üç defa değiştirildiğini unutmadık. Adalet Partisi'nin ve Genel Başkanının kıdemli bir Anayasa düşmanı olduğunu biliyoruz. MHP'nin 'güçlü iktidar' sloganı altında, demokratik hak ve özgürlüklere düşman faşist bir rejim özlemi içinde olduğunu da biliyoruz.

Sorumlu olan, suçlu olan Anayasa değildir. Suçlu ve sorumlu olan, içinde yaşadığımız kapitalist düzendir ve bu düzeni ayakta tutan AP'dir, eli kanlı faşist MHP'dir, MSP'dir ve onlarla kolayca uzlaşan CHP'dir."

MC kadroları MHP listelerinde

*** MHP'nin Samsun Senator adayı Doğan Yılmaz Doğu'nun, Ankara'da bir genç kızı kaçırma girişiminden dolayı tutuklanmış olduğu, ayrıca Bakırköy Akıl Hastanesi'nde bir süre tedavi gördüğü bildiriliyor.**

*** MHP'nin seçim çalışmalarında devlet olanaklarını kullanabilmek amacıyla, partili mühendislere çeşitli kurumlardan olağanüstü düşük fiyatlarla ihale aldırttığı, özellikle Doğu illerinde yoğunlaşan bu ihalelerin gerçek finansmanının MHP tarafından yapıldığı belirtiliyor.**

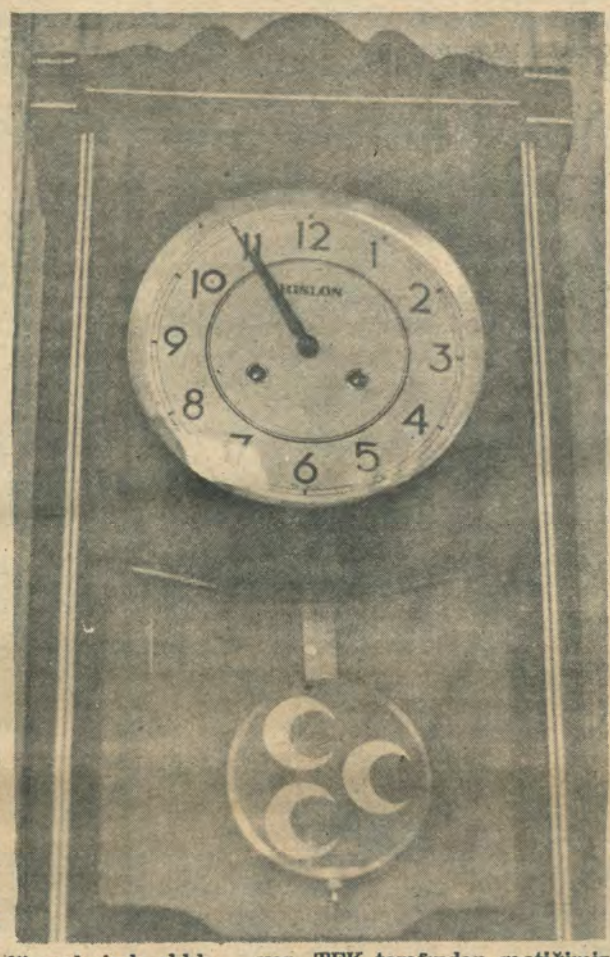

MHP: Kaçınılmaz sona doğru geriye sayan parti

Faşist partinin 14 Ekim ara seçimlerindeki adayları diğer siyasal partilerle birlikte açıklandı. MHP aday listeleri birçok yönleriyle açıklandı. Bunların başında MHP adayları arasında "emekli subay" sıfatını taşıyanların ağırlıklı bir yer taşıması geliyordu. 1965'te CKMP'yi faşist partiye dönüştürme harekatını ünlü "14'lerin" başı çekmesiyle oluşan MHP'nin, daha 1965 aday listelerinde beri kadroları arasında böyle bir ağırlık görülüyordu. MHP'nin bugün de ordunun çeşitli kademelerinden gelmiş, eski görevleri sırasında Başbuğ gibi NATO karargahlarında "eğitim görmüş" unsurlar arasında etkinliğini sürdürdüğü görülüyor.

MHP listelerinin dikkati çeken bir diğer yönü de "eğitimci" sıfatını taşıyan kimilerinin önemli sıralarda yer almasıydı. Bu olgu, MHP'nin özellikle MC dönemlerinde AP'li bakanın işaretiyle eğitim kurumlarında sürdürdüğü kadrolaşmanın şimdiki seçimlerde kullanıldığının bir göstergesiydi. MHP yanlılarının üstlendiği Erzurum Üniversitesi İslami İlimler Bölüm Başkanı Lütfü Ülkümen'in, MHP'nin önemli güçlerinin yığıldığı Konya'da senatör adayı olarak gösterilmesinin yanında, Erzurum Eğitim Enstitüsü eski müdürü Rıfkı Yazıcı'nın da bu ilde 1. sıradan aday gösterilmesi dikkatleri çekti.

MHP'nin MC döneminin kadrolaşmasına dayanarak seçim listelerini düzenleme çabasının bir yönü de, "mühendis" sıfatıyla bu dönemde devletin maddi olanaklarıyla faşist örgütlenmeye çeşitli yörelerde önayak olmuş kişilerin listelerde boy göstermesiydi. MHP'li mühendis ve müteahhitlerin MC dönemlerinde aldıkları çeşitli ihalelerinin seçiminde MHP'nin stratejik saydığı bölgelere öncelik verildiği, ayrıca ucuza alınan ihalelerin gerçek maliyetinin de doğrudan MHP ve yan kuruluşları tarafından sağlandığı bildiriliyor.

MHP'nin aynı yöntemi bugün de devlet kuruluşlarındaki MC artığı unsurların ve politikanın yardımıyla sürdürdüğü görülüyor. Özellikle Türkiye Elektrik Kurumu ihalelerinin MHP'li mühendisler tarafından olağanüstü düşük fiyatlarla alındığı bildiriliyor. TEK tarafından geçtiğimiz günlerde Doğu Anadolu'daki bazı köylerin elektrifikasyonuyla ilgili ihalelerde böyle bir politikanın izlendiği, MHP'li mühendislerin aldığı ihalelerin özellikle seçim bölgelerinde yoğunlaştığı görülüyor.

Söz konusu ihalelerde MHP Genel İdare Kurulu üyesi Ziya Derya'nın, yine seçim bölgeleri olan Kars ve Van'daki iki ihale için, TEK uzmanları tarafından da gerçek maliyetin köy başına 30 bin liranın altında olamayacağı belirtildiği halde, sırasıyla 24 ve 17 bin lira bedel verildiği bildiriliyor. MHP'li mühendislerden Aydın Tonger'in Ağrı ilindeki ihale için, ihaleye 1977'de verilen bedel 25.500 lira olduğu halde bu kez 17.300 lira gibi olağanüstü düşük bir bedel önerdiği bildiriliyor. MHP'li bir başka mühendis Ahmet Güları'nın da bir seçim ili olan Erzincan ile Sivas için birarada ihale edilen bir projeye, 1977'deki bedelden sadece 500 lira fazlasıyla köy başına 18,250 lira ödeyerek ihaleyi aldığı belirtiliyor.

Bu arada MHP Samsun senatör adayı Doğan Yılmaz Doğu'nun, bir süre önce Ankara'da bir genç kızı kaçırma girişiminden dolayı tutuklanmış olduğu, ayrıca Bakırköy Akıl Hastanesi'nde de bir dönem tedavi gördüğü bildirildi.

Seçim yaklaşırken Türkeş davadan dönenleri yine hatırlattı

—"Davadan döneni vurun" sözlerinin sahibi Türkeş, "MHP'li olup da başka parti adaylarına oy vermeyi akıllarından geçirenlerin, davaya ihanet etmiş olacakları"nı Hergün aracılığıyla duyurdu.

—"MHP'ye verilecek her oy, komünizme ve bölücülüğe sıkılmış bir kurşundur" sloganına sarılan MHP Küçük Kurultayı'ı, 14 Ekim'de emekçi kitlelerden alacağı derse faşist kadroları şimdiden alıştırmanın yollarını aradı.

Geçtiğimiz Pazartesi günü tamamlanan Küçük Kurultay'ı ile seçim kampanyasını doğrudan başlatan MHP içinde, parti oylarının 14 Ekim'de kesinlikle ve büyük ölçüde gerileyeceğinin şimdiden bilinmesine dayanan yaygın bir kararsızlığın da belirtileri ortaya çıkmaya başladı. 14 Ekim seçimlerine çok kısa bir süre kalmasına rağmen, MHP organı yayınlarda ve Parti içinde yayınlanan genelgelerde, kendi üyelerini MHP'ye oy vermeye çağıran talimatlara ağırlığın verilmesi, faşist partinin iç yüzünün geniş kitlelerde açığa çıkmasının faşist tabanda ciddi sarsıntıların varlığını ortaya koydu.

MHP elebaşılarının parti üyelerinin bile MHP'ye oy vermemelerinden duyduğu endişe, son olarak Başbuğ'un Hergün'e özel bir demeç vermekte tereddüde düşenleri açıkça "davadan döneni vurmak'la tehdit ederek şöyle dedi:

"MHP'ni değil de başka partileri destekleme heveslilerinin MHP çatısı altında yerleri yoktur. MHP'li olup, yenlış propagandaların tesiri altına girerek başka parti adaylarına oy vermeyi akıllarından geçirenler davaya ihanetten başka hiçbir şey yapmamış olacaklardır." Türkeş, aynı demecinde, MHP'nin 14 Ekim başarısızlığı konusunda kesinleşen kanıları dağıtmak için, MHP'nin hedefinin sözümona 1 milyon oy olduğunu ileri sürdü.

Buna karşılık MHP Küçük Kurultay'ı bildirisinde de, faşist partinin 14 Ekim seçimlerinde milletvekili ya da senatör çıkarma olasılığının zayıflığını bilerek, parti üyesi unsurları mevcut oyları korumaya çağırdığı görüldü.

ÜGD yine Kıbrıs'ta gizleniyor

ÜGD'li faşist katillerin Kıbrıs'ın Türk kesiminde faaliyet gösteren Türk Ocağı ile işbirliği içinde olduğu uzun süreden beri biliniyor. Bu arada Türkiye'de cinayet işleyen ÜGD'li bazı katillerin Kıbrıs'a kaçtığı ve burada "güvence" altına alındıkları birçok kez öne sürüldüğü halde bu konuda hiçbir işlem yapılmadı. Faşistler, Kıbrıs'taki faaliyetlerini son günlerde iyice arttırdılar. Bir süreden beri Kıbrıs Türk kesiminde faşistlerin "bilinen" sloganlarına sık sık rastlanır oldu. Sokaklara "ÜGD" imzalı yazılar yazılıyor.

Kıbrıs'ın Türk kesimindeki faşistler Türkiye'deki faşistlerle bağlarını sürdürüyorlar. İstanbul'da geçen yıl Sait Ulusoy adlı ilerici öğrenciyi öldürmekten sanık Alparslan Alparslan adlı "ülkücü" katil'in ele geçen bir tebrik kartı bu ilişkilerin sürdüğünü bir kez daha belgeledi. Haluk Şevki adlı Kıbrıs'lı faşiste gönderilen bayram tebriği matbu bir kağıda basılmıştı ve üzerinde "Ülkümüz Kahpe Düzene Karşı Kinse/ Silahların gölgesinde büyüsün/ Kimimize vur emri, kimimize kelepçe/ Bırakın düşenleri, sağ kalanlar yürüsün" dizeleri yer alıyordu.

MHP yanlısı olduğu bilinen Haluk Şevki'nin Türkiye'de çeşitli saldırı olaylarına karıştığı bildiriliyor. Bir süre önce faşistlerin katlettiği Sadık Cemil ile aynı okula devam eden Haluk Şevki'nin ÜGD'li katillerle ilişkisini sürdürmesi, Kıbrıslı faşistlerle Türkiye'deki faşistlerin iş ve eylem birliği içinde oluşunun kanıtlarından sadece birisi.

Yukarıda sözü geçen belge, Kıbrıs'ta yayınlanan "Yenidüzen" adlı gazetede yer aldı. Aynı gazetede yer alan başka bir haberde ise KTDF başkanı Denktaş'ın yandaşlarını "yeraltında" çalışmaya çağırmasından hemen sonra faşistlerin duvar yazılarının arttığı ve bunların katliam çağrısında bulundukları bildiriliyor. Gazetede yer alan yazıda, Başbakanlığın Kıbrıs'ta bir yeraltı örgütü gibi faaliyet gösteren "ÜGD"ye karşı ne önlem aldığı soruluyor. Kıbrıs'ın Türk kesimindeki yöneticilerin Türkiye'deki faşist örgüt ve kişilerle işbirliği hiçbir zaman Türkiye'de faşist cinayet şebekesinin eylemlerinden ayrı tutulamaz. Faşizme karşı pasif tutumunu sürdüren hükümet, konuyu bu çerçeve içinde ele almalıdır.

MP, MHP'nin yedek partisi mi?

— 15 ilde örgütlenmesini tamamlamış olarak YSK tarafından seçime katılacak partiler arasında açıklanan MP'nin aday listelerini vermeyerek fiilen seçimlerden çekilmesi, bu parti ile MHP arasındaki ilişkiler sorununu güncelleştirdi.

Millet Partisi'nin, aday listelerini zamanında Yüksek Seçim Kurulu'na vermediği için seçimlere katılmayacağı kesinleştikten sonra, bu partinin Genel Sekreteri İsmet Ölçer, Akajans'a verdiği bir demeçte "seçimlere katılmama kararı aldıklarını" açıkladığı bildirildi.

MP, seçimlerin başlangıç tarihinin YSK tarafından ilan edildiği tarihte seçime katılacak partiler arasında açıklanmış, YSK bu partinin seçimlerden 6 ay önce 15 ilde bütün ilçeleriyle örgütlenmiş olduğunun belirlendiğini ilan etmişti,

Türkiye'nin 15 ilinde bu örgütlenmeyi gerçekleştirme olanağını bulabilen ve kısa bir süre önce seçimlere katılacağını YSK'na bildiren bir partinin, parti aday listelerini zamanında YSK'na teslim etmeyerek seçimlerden çekilme durumunda kalışı, bu kuruluş ile MHP arasındaki ilişkiler sorununu ortaya çıkardı.

Türkiye'nin çeşitli yörelerinde, hiçbir açık faaliyette bulunmamasına rağmen resmi il ve ilçe kuruluşlarını sürdürmüş olan MP'nin bu çalışmalarını izleyen çevreler, çoğu yerde bu örgütlenmenin MHP'nin yardımıyla gerçekleştirildiğine dikkati çekiyorlar. Bu bağlantı, MP'nin, MHP tarafından parti hakkında bir soruşturma açılması ya da kapatılması durumunda değerlendirilecek bir kuruluş olup olmadığının açıklanmasını gerektiriyor.

MP Genel Sekreteri olduğu söylenen İsmet Ölçer'in Akajans'a verdiği demeçte, seçimlere katılmamalarını, "bugünkü ortamın ideallerini savunmalarına müsait olmadığı" gibi inandırıcılığı olmayan bir gerekçeyle açıklaması, MP'nin MHP'yle ilişkilerini gizleme çabası olarak değerlendiriliyor.

"TİP listeleri emekçi halkın güvenini kazanacaktır"

Seçime doğru

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Gündüz Mutluay geçtiğimiz hafta Cumartesi günü verdiği demeçte Türkiye İşçi Partisi'nin 50 senatör adayı içinde Genel Başkan Behice Boran, Genel Sekreter Nihat Sargın ve Parti üyeleriyle birlikte, toplumun kurtuluşunun sosyalizmde olduğuna inanan ve bu uğurda mücadele veren tanınmış aydınların da yer aldığını söyledi. Bahçelievler'de faşistlerin katlettiği yedi Parti üyesinin mücadele bayrağının 14 Ekim seçimlerinde daha da yükseklerde dalgalandırılacağını söyleyen Mutluay şöyle dedi:

"Türkiye İşçi Partisi 14 Ekim seçimlerine bütün illerde katılıyor.

"Türkiye İşçi Partisi'nin 50 senatör adayı içinde Genel Başkan Behice Boran, Genel Sekreter Nihat Sargın ve Parti üyeleriyle birlikte, toplumun kurtuluşunun sosyalizmde olduğuna inanan ve bu uğurda mücadele veren tanınmış aydınlar yer alıyor.

"İstanbul, Ankara, Ege veOrta Doğu Teknik Üniversitesi'nden öğretim üyeleri ile alanlarında en başarılı bilim adamları, yazarlar, sanatçılar, teknik elemanlar ve eğitimciler Türkiye İşçi Partisi listelerinde aday oldular."

Gündüz Mutluay demecini şöyle sürdürdü:

"Sürgünlere, kıyımlara, baskılara uğramış idarecilerin, faşist baskı ve saldırılara karşı en önde mücadele eden demokratik kitle örgütü yöneticilerinin de yer aldığı TİP aday listeleri işçilerin, köylülerin ve emekçi halkın güvenini kazanacaktır.

"Türkiye İşçi Partisi, Ankara'da Bahçelievler'de faşistlerce öldürülen 7 üyesinin mücadele bayrağını 14 Ekim seçimlerinde daha yükseklerde dalgalandıracaktır. Faşizmin katlettiği yitgit evladı Serdar Alten'in babası sosyalist aydın Turgut Alten Amasya'dan aday olmuştur.

"Beş ilde yapılacak milletvekili seçimleri için Türkiye İşçi Partisi'nin gösterdiği adayların üçü işçi, biri köy emekçisi, biri de mimardır.

"Türkiye İşçi Partisi bugüne kadar sürdürdüğü mücadelesinde olduğu gibi aday listelerinde de bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kavgasının öncüsü olduğunu ortaya koydu, örgütsel gücünü gösterdi.

"Türkiye İşçi Partisi, işçileri, köylüleri, aydınları, ilerici gençleri; toplumumuzun bütün emekçilerini 14 Ekim seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi'ni, Çark-Başak'ı desteklemeye çağırıyor."

İsparta

Yüksel Leventoğlu

1935 yılında İzmit'te doğdu. İlk, orta ve lise öğreniminden sonra İstanbul Teknik Üniversitesi'ne girdi. Bu üniversitenin elektrik fakültesini tamamladı. 1965 yılından bu yana Ege Üniversitesi Yapı ve Fen İşleri Dairesi'nde çalışmaktadır.

Leventoğlu aynı zamanda 1968 yılından bu yana Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyeliği yapmaktadır. Halen aynı odanın İzmir Şubesi Yönetim Kurulu başkanlığını yapmaktadır. Leventoğlu Tüm-Der ve TÜTED üyesidir.

Çanakkale

Süleyman Kandemir

1934 yılında Manisa'nın Sarıgöl ilçesinin Dadağlı köyünde doğdu.

1949 yılında Kızılçullu Köy Enstitüsüne girdi. Bir yıl ilk okul öğretmenliği yaptıktan sonra Gazi Eğitim Enstitüsü'ne geçti. Yusufeli, Gökçeada ortaokullarında, Çanakkale Lisesi ve merkez ortaokullarında çalıştı. Öğretmenliği sırasında düşüncelerinden dolayı pek çok soruşturma geçirdi, terfii engellendi. 1965 yılında kurulan TÖS'ün kurucu Genel Yönetim Kurulu üyeliği, Çanakkale Şubesi Başkan ve Yönetim Kurulu üyeliği yaptı. TÖS boykotunda bir hafta açığa alındı. Uzun yıllar TÖB—DER yönetim kurullarında çalıştı. 1975 yılında İzmir'e sürüldü. Danıştay'dan "Yürütmeyi Durdurma" kararı aldı. 1978 yılında İzmir Eğitim Enstitüsü'ne geçti.

Mardin

Necati Siyahkan

1938 yılında Urfa'nın Siverek ilçesinde doğan Necati Siyahkan, ilk ve orta öğrenimini Siverek, Urfa ve Diyarbakır'da tamamladı. 1959 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrenci iken, "49'lar Olayı" adıyla anılan dava nedeniyle tutuklandı. 129 günü işkence ve hücrede geçtikten sonra, 1961 yılında salıverildi. 1965 yılında İzmir'de tutuklandı. 1969-70 yıllarında TİP Siverek İlçe Örgütü nde çalıştı. Gene aynı yıllarda Siverek Kültürsevenler Derneği Başkanlığını yaptı. Aynı derneğin yayın organı olarak çıkan Kültür adlı bir gazetede sürekli yazılar yazdı. 1970 yılında İstanbul DDKO'da çalıştı. 1976 yılında TİP Siverek İlçe Örgütü'nün kuruculuğunu ve başkanlığını yaptı. Türkiye İşçi Partisi Birinci ve İkinci Büyük Kongrelerine Urfa delegesi olarak katıldı. 1977 genel seçimlerinde TİP Diyarbakır listesinde yeraldı. Halen TİP Merkez Hukuk Bürosu üyesi olan Necati Siyahkan, Urfa'nın Siverek ilçesinde avukatlık yapmaktadır.

"Aybar muhbir vatandaşlığını sürdürüyor"

SDP eski Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın bir süreden beri Türkiye İşçi Partisi'ne karşı açtığı ihbar ve karalama kampanyası son günlerde yoğunluk kazandı. TRT'de yayınlanan ve Hergün ve benzeri gerici-faşist gazeteler tarafındanda sürekli alkışlarla kullanılan Aybar'ın demeçleri Türkiye İşçi Partisi'ni hedef alıyor. TİP'in "zengin"liğinden, "Moskova'ya bağlılığından" dem vuran bu demeçler, Aybar'ın seçim propağandası olarak gerici-faşist güçlere yaranma yolunu seçtiğini gösteriyor. Bilindiği gibi Aybar, partisinin büyük kongresinde yaptığı konuşmayla TİP'e saldırılarını başlatmış ve bu kampanyayla da faşistlerin övgüsünü almıştı. Hergün gazetesi yazarı Taha Akyol bu konuşma üzerine "böyle sosyaliste can kurban ' demiş ve Aybar'ın dürüstlüğünden, vatanseverliğinden söz ederek, antikomünist propagandasını göklere çıkarmıştı.

Öte yandan Aybar tarafından verilen sosyalist ülkelere ve TİP'e düşmanlıkla dolu demeçle, ilerici tanınan gazeteler tarafından da nedense ihmal edilmiyor. Özellikle Cumhuriyet bu konuda anlaşılmaz bir gayretin içinde görülüyor.

Aybar'ın açtığı antikonümizm kampanyası üzerine geçtiğimiz Cuma günü bir açıklama yapan Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkgöz şöyle dedi:

"Siyasi mevta Aybar Türkiye İşçi Partisi'ne, işçilerin ve köylülerin ilk devletini kuran Lenin'e, onun düşüncesine ve ülkesine yaptığı düşmanlıkla gerici-faşist güçlerle aynı safta olduğunu kanıtlamıştır.

"Aybar burjuvazinin hizmetine girerek antikomünizm ve antisovyetizm yapmaktadır. Maocularla sarmaş dolaş olması ve kendisine MHP'nin yayın organında övgüler düzelmesi bu yüzdendir.

"Türkiye İşçi Partisi yöneticileri 141. maddeden yargılanırken bu zatın Partimiz hakkında yazdıkları 12 Mart savcılarının bazı suçlamalarına dayanak olmuştur.

"12 Mart'ın "sayın muhbir vatandaş"ları arasındaki uğursuz yerini alan, 12 Mart'çılara teslim bayrağını çekerek onların hükümetine Meclis te güvenoyu veren, balyoz hükümetinin başbakanı Erim'i kutlamaya giden bu zat muhbirliğe hâlâ devam etmektedir. Bu zatın şaşkınlığı ve megalomanisi açıkça hainliğe dönüşmüştür.

"Emekçiler ve aydınlar 14 Ekim seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi'ne Çark-Başak'a 'evet' diyerek dönek Aybar'lara olduğu kadar burjuvazinin solda bulanıklık yaratmak isteyen oyunlarına ve bu oyunlara alet olan diğerlerine de gereken cevabı vereceğiz."

Amasya

Turgut Alten

1932 yılında Havza'da doğan Turgut Alten, veteriner hekim olarak Ankara Belediyesi'nde çalışmaktadır. İlk ve orta öğrenimini Amasya, Havza, Merzifon ve Samsun'da tamamladı.1955 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi'ni bitirdi. Tarım Bakanlığı Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, Ankara, Turhal, Artvin, Hopa ve Bartın'da veterinerlik ve müdür muavinliği yaptı. 1966-67 yıllarında Fransa'da pazarlama üzerine uzmanlık stajı yaptıktan sonra, Malatya ve İncesu'da çeşitli yönetim kademelerinde çalıştı. 1972 yılında memurluktan istifa ederek, Pfizer ilaç fabrikasına girdi ve dört yıl işçi olarak çalıştı. 1976'da fabrikada gidilen grev oylamasında, greve gidilmesini istediği için işten çıkartıldı. Yurtdışında katıldığı 17. Dünya Veterinerler Kongresi dışında, pek çok semirer, panel ve kongreye katıldı. Halen Veteriner Hekimler Derneği Yönetim Kurulu üyesidir. Turgut Alten, 8 Ekim 1978 günü Bahçelievler'de faşist katiller tarafından katledilen Türkiye İşçi Partisi üyesi Serdar Alten'in babasıdır.

Sosyalizmin çetin ve onurlu yolunda

TSİP'in ilkesizliği ve seçim manevraları

Seçimleri burjuvaziye karşı sınıf mücadelesinin bir platformu olarak görmek yerine, "sol içinde yarış" alanı olarak gören TSİP'in ilkesizliği her alanda ortaya çıkıyor.

I. Kongre'sinde okunan Genel Yönetim Kurulu raporunda yer alan "temel ilke faydacılıktı" görüşü TSİP'de halen terkedilmiş değil. Birlik konusunda Türkiye İşçi Partisi'nin çağrısını reddeden TSİP yöneticileri bu redlerinden beri TİP düşmanlığını da iyice artırdılar.

14 Ekim seçimleri öncesinde sendikal çevrelerden, kitle örgütlerine; gençlik gruplarından, "bağımsız" adaylara kadar çeşitli çevrelerle ilkesiz ittifaklar arayan TSİP yöneticileri bazı illerde bu ittifakları (!) sağladılar. Burjuvazinin işçi sınıfına dayatmak istediği "sol içinde yarış"ı daha da daraltarak kabullenen TSİP yöneticileri hesaplarını "TİP'i geçme" üzerine kurdular. Bu amaca ulaşmak hayaliyle de I. Kongrelerinde söyledikleri gibi gene "temel ilke faydacılık" politikası izliyorlar. "Özgürlük Yolu" dergisi çevresiyle sürdüregeldikleri ilkesiz birlik bozulunca Doğu ve Güneydoğu illerinde aday bulmakta güçlük çeken TSİP yönetimi bir başka grupla İttifak (!) aradı. TSİP'in bazı doğu illerinde gösterdiği adaylar da bu ittifak(!) sonunda ortaya çıktı. TSİP politikasını benimsemeyen bu adaylar ve çevreleriyle de ilginç bir pazarlık yapıldı: TSİP listesinde yer alan bu adaylar seçim çalışmalarında TSİP'in değil kendi görüşlerinin propagandasını yapacaklar. Adayların alacağı oylar da TSİP hanesine yazılacak.

TSİP de böylece TİP'i geçmiş(!) olacak. TSİP merkez yöneticilerinin baştan beri sürdürdükleri ilkesizlik,seçim politikasında bu tür örneklere kadar varıyor. Bu anlayışın bilimsel sosyalist parti anlayışı ile nasıl uyuşabileceğini de ancak TSİP yönetimi açıklayabilir.

TSİP'in bir türlü geride bırakamadığı "temel ilke faydacılığın", çok önceden gösterilen sonuçları şimdi daha iyi açığa çıkıyor. TSİP yöneticileri, Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Oktay Akbal'ın sütununu, Türkiye İşçi Partisi'ne karşı çürük demagojilerini, özellikle TİP'nin birlik politakasını çarpıtma girişimlerini "tarafsız" bir ağızdan yansıtacak bir kürsü olarak görmüşlerdi. TSİP yöneticileri, TİP'le sürdürülen birleşme görüşmelerinin kurallarını çiğneyerek, konuyla ilgili bazı bilgileri Akbal'a ulaştırmışlar, böylece TİP'e karşı koz kazanma ümidine kapılmışlardı.

Akbal, solla ilgili yazılarına yine geri döndü. Bir süre önce TSİP'in sağladığı malzemelerle "solun bölünmüşlüğü" demagojilerine yeni kanıtlar bulan Akbal'ın, 14 Ekim seçimlerinde de CHP'ye oy verilmesi çağrısını yinelemekten başka amacı olmadığı bir kez daha görüldü. "Birlik" sorununu politik ticaret metaı haline getirebilmek için, solla ne ilişkisi olduğu bile bilinemeyen kişileri "yüksek menfaatler uğruna kullanmaya" girişenlerin, gerçekte sadece CHP tezgahtarlığına malzeme ürettikleri bir kere daha görüldü. Daha çok görülecek.

İstanbul

Kadıköy: TİP bildirilerini dağıtan yedi partili gözaltına alındı. Karakola, savcılığa ve sıkıyönetime götürüldükten sonra serbest bırakıldılar.

Gaziosmanpaşa (İst.) GÖREV dağıtımı yapan bir grup TİP üyesi gözaltına alındı.

Zeytinburnu: Zeytinburnu ilçesinde bildiri ve gazete dağıtan 27 TİP'li askerler tarafından ilçe dışına çıkarıldılar.

Bakırköy: Fabrika önünde bildiri dağıtan üç TİP'li gözaltına alındı. Partililer üç gün gözaltında tutulduktan sonra salıverildi.

Kadıköy: Otosan önünde bildiri dağıtan 6 partili gözaltına alındı.

Bakırköy: Otomarsan önünde Ülker işçileriyle dayanışma bildirisini dağıtan bir partili gözaltına alındı.

Eminönü: Kadırga'da GÖREV dağıtan TİP üyelerine maocular saldırdı. Sopa ve bıçaklarla saldıran maocular kısa sürede püskürtüldüler.

Samsun

GÖREV gazetesi dağıtmaya çıkan TİP'lilere Halkın Kurtuluşu grubundan maocular saldırdı. Bir partili başından, bir partili de ayağından taşla yaraladı. Maocular daha sonra tabancayla ateş ettiler. Partililerin bulunduğu araçta altı kurşun deliği saptandı.

Malatya

1 Eylül Dünya Barış gününde Türkiye İşçi Partisi tarafından yayınlanan bir bildiriyi dağıtmakta olan bir Türkiye İşçi Partili sıkıyönetim tarafından gözaltına alındı.

Amasya

Taşova ilçesinde faşist-polis işbirliğini protesto eden TİP bildirilerini dağıtmaya çıkan partililerin önü birkaç kez polis tarafından kesildi. Polisler her seferinde bir partiliyi gözaltına aldılar. Ancak daha sonra partililerin direnişi karşısında gözaltına alınanlar serbest bırakıldı ve bildiriler geri alındı.

NOT...

Emeğin ezilmesi planı

Burjuvazinin Anayasa değişikliği üzerindeki yeraltı çalışmaları belki de, istenmedik şekilde, bir anda ortaya çıkıverdi. Sonuçta işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin ensesinde boza pirişmeyi hedefleyen bu çalışmalara geçmeden, önce kısa adı "AP" olan Associated Press Ajansı'nın 10 Eylül tarihli ve "GATT raporunda dünyanın bilinen yöntemlerle önlenmesi güç bir ekonomik bunalıma sürüklendiği öne sürüldü" başlıklı şu haberine göz atalım:

"Cenevre, (AP) — Merkezi Cenevre'de bulunan GATT (Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması) örgütünce yayınlanan bir raporda, dünyanın alışılagelmiş yöntemlerle önlenmesi güç bir ekonomik bunalıma sürüklenmekte olduğu ileri sürülmüş ve her hükümetin öncelik olarak enflasyon sorununa eğilmesi gerektiği vurgulanmıştır..."

Siz bakmayın bu haberde "dünya" dendiğine. Bu "dünya" kapitalist dünya. O "dünya", "alışılagelmiş yöntemlerle önlenmesi güç bir ekonomik bunalıma" sürükleniyor...

Haberi okumağa devam edelim:

"- Klasik 'talep yönetimi' yöntemlerinin bir çıkmazda olduğunu belirten GATT raporunda 'ekonomide gerekli yapısal değişiklikleri gerçekleştirmek ve güçlükleri aşmak için büyük miktarda sermayenin olağanüstü bir uzak görüşlülükle kullanılması zorunludur' denilmiştir..."

Haberde kapitalist dünyanın içinde bulunduğu bunalımlardan bazı örnekler veriliyor ve sonuçta "bu gelişmeler devresel bunalımların giderek derinleşebileceğini düşündürmektedir" deniyor...

Bakın, emperyalist-kapitalist sistemin sorunları o sisteme ner türlü ekonomik, siyasi ve askeri teslimiyet kordonlarıyla bağlı bir ülkeye nasıl yansıyor? Anka Ajansı'nın 13 Eylül tarihli "Anayasa ve plan değişiklikleri ile etkin hükümet formülleri yabancı kuruluşlar tarafından tartışılıyor" başlıklı haberinde Türkiye'nin dış politikasının "Avrupa ve Yakın Doğu için Amerikan Savunma Enstitüsü" tarafından İstanbul'da Tarabya otelinde düzenlenen bir toplantıda ele alındığı belirtiliyor ve şöyle deniliyor:

"Çeşitli yabancı kuruluşlar tarafından, Türkiye'de devlet yönetimi ve dış politika önceliklerini konu alan bir dizi toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıların, Anayasa ve plan değişiklikleri ile etkin ve istikrarlı hükümet formüllerinin yoğun olarak tartışıldığı bir sırada yapılması dikkat çekmektedir..."

Toplantıyı düzenleyen kim? Merkezi Birleşik Amerika'da bulunan "Avrupa ve Yakın Doğu için Amerikan Savunma Enstitüsü" adlı bir örgüt.

İş bu kadarla kalmıyor. Bu toplantılar bitiyor, bu kez Boğaziçi Üniversitesi'nde yeni bir toplantı başlıyor. Kısa adı OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nca düzenlenen bu toplantıda da "devlet yönetiminin güçlü kılınması" üzerinde duruluyor.

Aynı günlerde de, Antalya'ya tatil yapmak için geldiği bildirilen OECD Genel Sekreteri Van Lennep ile Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu başkanlığındaki bir heyet, Dördüncü Beş Yıllık Plan'ın değiştirilmesi ve Türkiye'nin orta dönemde izleyeceği ekonomi politikalarını görüşüyor.

Şimdi gene Tarabya Oteli ile Boğaziçi oteli, pardon Üniversitesi'ndeki toplantılara dönelim.

Anka Ajansı'nın haberinde bakın ne deniyor:

"- Tarabya Oteli'ndeki 'Avrupa ve Yakın Doğu için Amerikan Savunma Enstitüsü' adlı örgütün toplantısına zaman zaman CIA hesabına Türkiye hakkında çalışmalar yaptığı belirtilen Birleşik Amerikalı bilim adamlarının yanısıra Federal Almanya, Fransa, İngiltere, Norveç ve Türkiye'den 40'a yakın bilim adamı ve diplomat katılmaktadır..."

Ve yerli-yabancı bir takım isimler sıralanıyor. Bunlar içinde Amerikalı "bilim adamı" Prof. Frank Tachau ilginç. Haberin onunla ilgili bölümünü okuyalım:

"- Gerek Tarabya'daki gerekse Boğaziçi Üniversitesi'ndeki toplantıya katılanProf. Frank Tachau'nun bir süreden beri Türkiye'de bulunduğu ve Ankara'da bürokrası, İstanbul'da ise iş çevreleriyle görüşmeler yaptığı bildirilmektedir."

İsterseniz Dünya Bankası'nın Türkiye ile ilgili bir raporundan da söz edelim bu arada. Dünya Bankası'nın Ülke Programları Dairesi, Avrupa, Orta-Doğu ve Kuzey Afrika Masası uzmanlarınca hazırlanan "Türkiye: Krizden Büyümeye" adlı raporunda, Türkiye'de enflasyon hızının "organize işçi hareketleriyle körüklendiği ' ileri sürülüyor. Talimat yukarıdan geliyor yani.

Daha bitmedi. Tam bu günlerde de, NATO Genel Sekreter Yardımcısı John Wals, Milli Savunma Bakanı Neşet Akmandor ile Ankara'da "Türkiye de savunma endüstrisi kurulması" konusunu görüşüyor.

Raslantı mıdır bunlar?

* * *

Bir NATO komutanı geçen aylarda Adana'ya gelerek Kahramanmaraş olaylarıyla ilgili davanın bir duruşmasını niçin izlemek zorunluluğunu duymuştu acaba?

Bu soru da nereden mi çıktı diyeceksiniz?

Kahramanmaraş olayları nasıl yaratıldı? Hangi gerekçelerle sıkıyönetim ilan edildi? Bazı yayın organları haber ve yayın politikalarıyla hangi gelişmeler arasında lehim görevi üstlendi? Türkiye'de işçi sınıfının politik ve ekonomik hareketini daha da baskı altına almak ve bunun için de bir Anayasa değişikliğinin yapılabilmesi uğrunda hangi koşullar yaratıldı ve beslendi? Bir koçoğlukoç'un bir Amerikan dergisine yazdığı gibi Türkiye'de "liderlik kadrosu" arayışlarıyla "devlet yönetiminin etkin kılınması" çalışmaları arasındaki paralellik nedir?

Bu meyanda MİT nasıl nonfigüratif bir örgüt halinde tutulmuştur?

Devlet yönetiminin etkinliği ya da Anayasayı değiştirmek! Parlamenter mayolu faşizm. Sonra geniş taban üzerinden erken seçim!...

Anayasayı katletmeyi amaçlayan adına ister taslak, ister plan, ister çalışma deyin bir masada hazır haldedir. Kuvveden fiile çıkması için daha çok cinayete, daha çok kan ve vahşete ihtiyaç duyulmaktadır. Robotsal bir cinayet şebekesi ve yan uzantıları üzerindeki koruyucu kanatların ağırlığını farkeden bir açık sözlü bürokratın şu sözleri ilginç:

"- Cinayetlerin son bulması için ilk önce istenmemesi lazım! Sonra da kökünün kazınmasını istemek!... '

"Devlet yönetiminin etkinliği" namı altındaki tezgah bir anlamda açık iktidar odağıyla, gizli faşist iktidar odağı arasındaki uzlaşmanın adıdır. Şimdi dişliler yağlanıyor. Dişler çakışana kadar....

Ama nereye kadar?...

FERHAT GUN

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HESAP SORACAĞIZ!

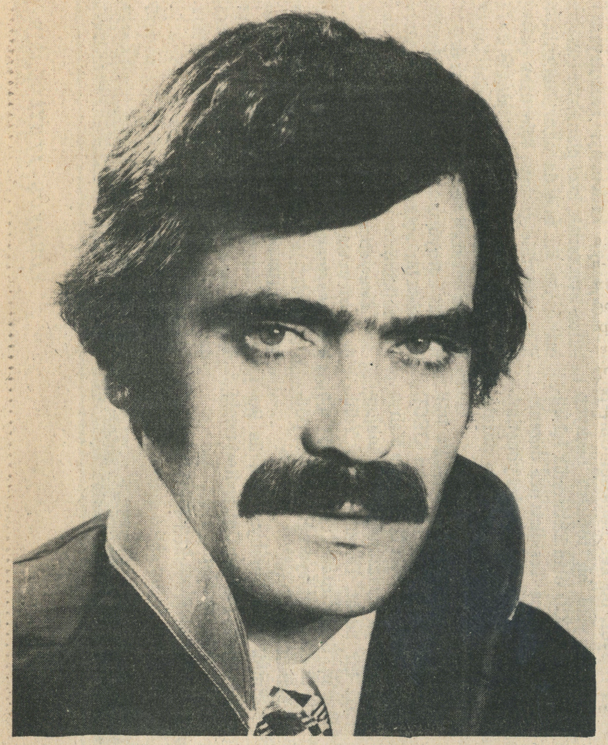

FAŞİST TERÖRÜN AZGINLAŞARAK SÜRDÜRÜLDÜĞÜ ADANA VE MERSİN'DE CİNAYET VE SALDIRILARI UYGULAYAN ÇETELERİN BÖLGEYE KAHRAMANMARAŞ'TAN AKTARILDIĞI BİLDİRİLDİ? GÜÇ KAYDIRMA OPERASYONUNU PLANLI BİÇİMDE SÜRDÜREN GİZLİ ODAKLARIN BİR SÜRE ÖNCE KAHRAMANMARAŞ'TAN ADANA'YA 150 DOLAYINDA SALDIRGANI GRUPLAR HALİNDE SOKTUĞU İFADE EDİLDİ.

Suçlu MHP

Cengiz Aydın

Türkiye İşçi Partisi kurucularından Ceyhun Can'la Prof. Fikret Ünsal'ın birbiri ardına katledilmesi, faşist katliamların ve terörün arkasındaki başlıca siyasal odağı bir kez daha suçüstü yakaladı. Can'la Ünsal'ın katledilmesinden hemen sonra, cinayetlerin başlıca faili olarak MHP yanlısı Aydın Telli'nin saptandığı açıklandı. Kentteki bir dizi terör olayında da rol

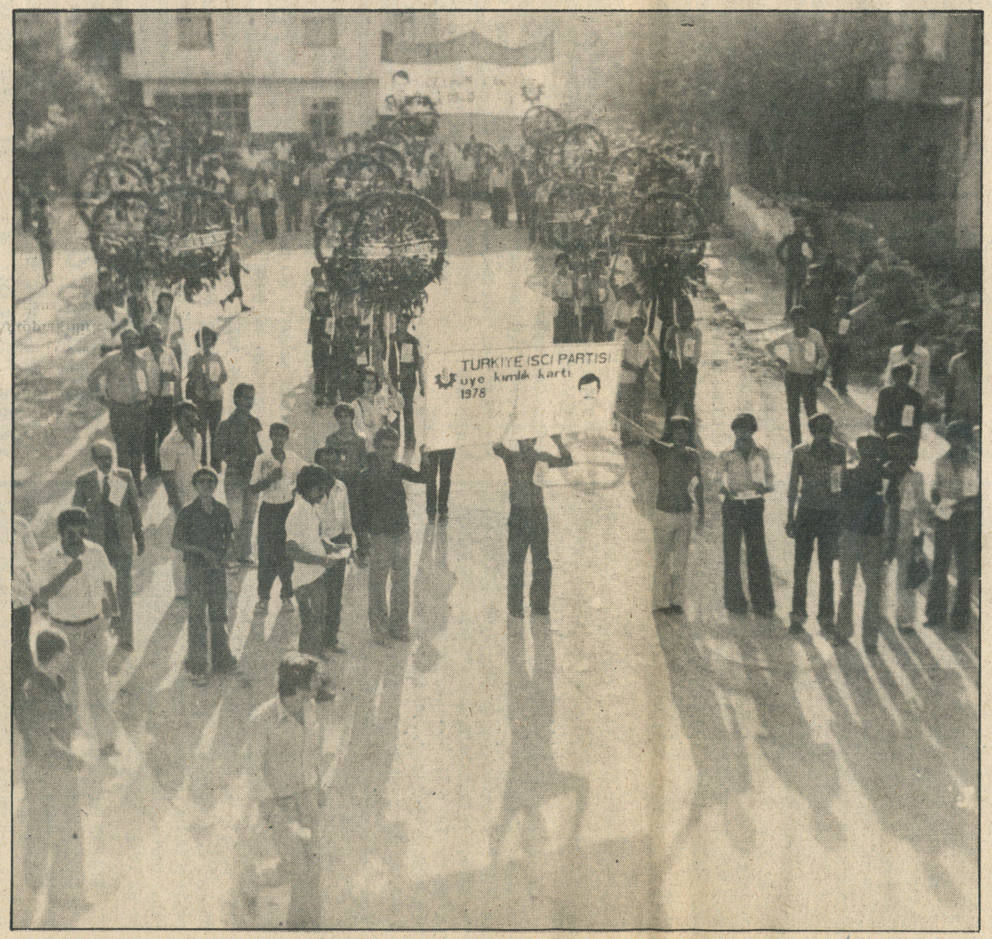

Ceyhun Can'ın da acısını yüreğimize, anısını aklımıza gömdük

Türkiye İşçi Partisi kurucu üyesi. Adana İl Disiplin Kurulu Başkanı Ceyhun Can 10 Eylül günü faşistler tarafından katledildi. Can, aynı gün 13.30 sıralarında Adana TİP lokaline uğramış ve o gün duruşmasına gireceği bir partilinin dava dosyasını incelemek üzere bürosuna gitmişti.

Ceyhun Can'ın katledilmesi haberi saat 14.00 sularında TİP Adana İl Merkezi'ne ulaştı. İl yetkilileri Can'ın bürosuna gittiklerinde onu iki kurşunla başından vurulmuş olarak buldular. Kurşunlar, Ceyhun Can, Yürüyüş dergisini okuduğu sırada sıkılmıştı.

Ceyhun Can'ın katledilmesi üzerine Adana'daki demokratik kuruluşlar, gerek parti binasına gelerek, gerekse telefonla başsağlığı dileklerini ilettiler. Bu arada Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın da cenaze törenine katılmak üzere Adana'ya geldi.

Sargın olay üzerine verdiği demeçte şöyle diyordu:

"Partimizin kurucularından eski Adana il başkanımız, son gününe kadar da Disiplin Kurulu Başkanlığı görevini yürüten şair-yazar, ilerici sendikaların avukatı Ceyhun Can arkadaşımız bugün öğleden sonra Adliye karşısındaki yazıhanesinde çalışırken faşistlerce katledildi. Acımız büyüktür. Ancak cinayet için cüretin nasıl bulunduğu sorulmak gerekir. Tetiği çeken ellerin arkasında MHP ve yan örgütlerinin yöneticilerinin bulunduğu artık tüm kanıtlarıyla ortaya çıkmışken bunlar hakkında hiçbir tahkikat ve takibata gerek duymayan ve faşistlerin cüretlerine ve yeni yeni cinayet işle-

CAN'IN ALAYBEYOĞLU İÇİN YAZDIĞI SON ŞİİR

"Sakın arkamdan ağlamayın
Gözyaşıyla çıkılmaz yola
Katlanmalıyız her acıya
Biz direnmek zorundayız
Örtsün üstümüzü sıcak toprak
Kanlı taşa yazın adımı
Bir de benim ölmediğimi
Türküler yapın meydanlarda

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın, Ceyhun Can'ın toprağa verilişi sırasında yaptığı konuşmayı aynen yayınlıyoruz.

İşçi sınıfının bir eri

"İşçi sınıfımız yiğit bir evladını yitirdi. Türkiye İşçi Sınıfının bilimsel sosyalist partisi, partimiz Türkiye İşçi Partisi'nin kurucularından ve Adana ilinin kurucu başkanı şair-yazar Ceyhun CAN arkadaşımız, faşist kurşunlara hedef oldu. Arkadaşımız doğrudan parti yaşamında olduğu kadar, hukuk alanındaki çalışmaları ve şiirleriyle de 24 saat partili olarak bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin yılmaz savunucusu olmuştu. O gelecek aydınlık günler için, işçi sınıfının bir eri olarak mücadelede saf tutmakta yaşamın ancak bir anlam ve değer kazanacağının bilincindeydi. Öyle yaptı, öyle yaşadı.

Ceyhun arkadaşımız ölümüyle dahi mücadelemize son bir katkıda bulundu, sorumlulara sorumluluklarını son bir kez hatırlatarak. Sıkıyönetim altındaki bir kentte, kentin en işlek yerinde ve sıkıyönetim komutanlığının burnunun dibinde saldırganların bu menfur cinayeti işlemeye nasıl cesaret edebildiklerini, bu cüreti nereden ve kimlerden aldıkları sorusunu yaşamı pahasına sordurarak. Gerçekten sormak gerekir; böyle saldırıların önlenebilmesi iddiasıyla sıkıyönetim ilan edilmişken ve bu yüzden zaten kısıtlı olan demokratik hak ve hürriyetler hemen tümüyle askıya alınmışken, bu ve benzeri cinayetler nasıl sürüp gidebilmektedir?

Nitekim daha 24 saat geçmeden bugün de Çukurova Üniversitesinin demokrat profesörlerinden Fikret ÜNSAL hocanın öldürüldüğünü acı içinde öğrenmiş bulunuyoruz. O zaman

eden Tüysüz'ün "obasından" olduğu bildirildi. Aydın Telli' nin kimliğinin de Tüysüz'ün ifadelerinden yararlanarak saptandığı tahmin ediliyor.

Telli'nin kimliğinin açıklanmasından sonra, sayısız faşist saldırı ve cinayetin faili olan Cengiz Ayhan'ın Mersin'de ele geçirildiği, uzun süredir Mersin ve Adana ile diğer iller arasında mekik dokumuş olduğu açıklandı. Cengiz Ayhan'ın da, son haftalarda özellikle Tarsus ilçesinde karargah kuran faşist terörün yoğunlaştığı Mersin'de ele geçirilmesi faşist katilin MHP'nin bölgedeki tertipleriyle doğrudan bağlı olduğu kanısını güçlendirdi.

Adana'da ve yöresinde MHP yanlısı hücrelerin uyguladığı terörün, bölgede ilerici sendikal hareketi boğma girişimleriyle olan ilişkisi ile en azılı faşist katillerin bölgede yuvalanması arasındaki bağlantı mutlaka açığa çıkarılmalıdır. Ceyhun Can'ın ve Fikret Ünsal'ın katledilmelerini planlayan hücreleri harekete geçiren elebaşılarından hesap sorulmalıdır.

Can, Vatandaş, Ünsal'da katleti

Çukurova Üniversitesi'nin ilerici öğretim üyelerinden Tıp Fakültesi öğretim üyesi Profesör Fikret Ünsal, geçtiğimiz salı günü evinden çıkarken faşist çeteler tarafından katledildi. Ünsal'a pusu kurarak katleden caninin Tüysüz'ün "oba" sından Aydın Telli olduğu ve faşist katilin Ceyhun Can'ı katledenler arasında da bulunduğu saptandı.

Fikret Ünsal bundan önce birkaç kez faşistler tarafından tehdit edilmişti. Buna rağmen Fikret Ünsal'ın evinin önünde rahatça pusu kurularak cinayet işlenebilmesi, söz konusu tehditlerin güvenlik kuvvetlerince hiçbir ciddi değerlendirmeye tutulmadığı biçiminde yorumlandı. Ünsal'ın katledilmesi, bilim adamlarını hedef alan cinayetlerin tüm demokratik güçleri sözümona sindirmeye yönelik saldırı ve katliamlardan ayrı olmadığını bir kez daha kanıtladı.

Can'ın ve Ünsal'ın katili Aydın Telli

Ceyhun Can'ın cenazesi ailesinin isteği üzerine Kozan ilçesinde toprağa verildi. Cenaze törenine partililer ve geniş bir ilerici demokrat kitle katıldı. Adana'dan Kozan'a giden yol boyunca birçok partili ve ilerici demokratın da katıldığı konvoy Kozan'a ulaştıktan sonra cenaze namazı kılındı. Bundan sonra Can toprağa verildi. Ceyhun Can'ın toprağa verilişi sırasında TİP Genel Sekreteri Sargın yaptığı konuşmada Can'ın partili mücadelesini anlatarak tüm katliamlardan en az MHP kadar hükümetin de sorumlu olduğunu belirtti.

Ceyhun arkadaşımız, bağımsızlık, demokrasis, sosyalizm mücadelemizin bu yiğit eri onurlu yaşamını, bu sorumluluğu son bir kez daha hatırlatarak noktaladı. Ölüm her zaman acıdır; hele daha önünde uzun yaşam yılları varsa, hele faşistlerin kurşunuyla zorla yaşamı yitirilmişse. Acımız büyük, acımız derin. Ancak acımızı kalbimize gömerek, artık onun aziz anısının da, diğer tüm şehitlerimiz gibi yeni bir meşale olarak aydınlattığı yolda sınıf kini ile daha bilenmiş olarak, daha kararlı ve azimli yürüyoruz. Ceyhun arkadaşımız görevini eksiksiz yerine getirmiş olanların huzuru içinde rahat uyuyabilir. Tüm yaşamı boyunca yükseltip yücelttiği sosyalizm bayrağı arkadaşlarının ellerinde dalgalanmaktadır.

Unutmuyoruz, unutmayacağız. Faşizme geçit vermeyeceğiz.

Nihat Sargın

"Mustafa Suphi'lerden, Serdar Alten'lere"

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın 10 Eylül dolayısıyla verdiği demeçte şu noktalara değindi:

"10 Eylül, Türkiye İşçi sınıfının bilimsel sosyalist politik hareketinin tarihindeki önemli günlerin başında gelir. 10 Eylül 1920'den bu yana işçi sınıfımızın politik hareketi çetin yollardan, kan ve ateş çemberinden geçerek, sosyalizme doğru yürümektedir. Bu yürüyüş zorludur, amansızdır; o ölçüde de onurlu ve görkemlidir. Nice hapisler, işkenceler, nice saldırılar, cinayetler pahasına ve nice yiğitlik, kahramanlık destanları yaratarak.. Mustafa Suphi'lerden Vedat Demircioğlu'larına, Serdar Alten'lere kadar işçi sınıfı politik mücadelesinin bayraklaşan isimleri yolumuzu aydınlatmak, gücümüze güç katmaktadır.

Sargın sözlerine şöyle devam etti:

"İşçi sınıfımızın uzun bir geçmişi olan bilimsel sosyalist politik hareketinin günümüzdeki örgütlenişi ve yürütücüsü olan Türkiye İşçi Partisi, Partimiz, bu tarihsel süreklilikten aldığı güçle mücadelesini sürdürüyor. Karanlığı aydınlığa çevirmek, insanın insana kulluğunu yok etmek, bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine yaşayabilmek için; sömürüsüz ve adil bir toplum kurmak, sosyalizme kavuşmak için mücadele veriyor. Burjuvazinin bu mücadeleyi, bir yandan her türlü zorbalık ve zulümle doğrudan, diğer yandan saflar içinde bulanıklık yaratıp saptırmak üzere tezgahladığı her türlü baskı ve oyunları göğüsleyip boşa çıkararak ilerliyor.

"Mücadelemiz her geçen günde biraz daha gelişip güçlenerek kitleleri sarıyor, birleştiriyor. Sınıf bilinciyle bileyerek örgütlüyor; her geçen günde yeni yeni yığınlar toplumsal kurtuluş mücadelemizde saf tutuyor.

"İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız 10 Eylül 1920'lerin geleneği ile, bu onurlu mücadele geçmişinin verdiği güçle mutlaka zafere ulaşacak, Türkiye İşçi Partisi'nin öncülüğünde sürdürülen bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi mutlaka kazanılacaktır.

Katillerden hesap sormak için eylembirliği

Türkiye İşçi Partisi kurucu Üyesi Ceyhun Can ve Çukurova Rektör Yardımcısı Profesör Fikret Ünsal katledilmeleri üzerine Adana'da demokratik kuruluşlar yaptıkları açıklamalarla bu cinayetleri protesto ettiler.

Mehmet Sarı-Adakobirlik Genel Müdürü, Erdoğan Arı-Bank-Sen 6. Bölge Temsilcisi, Abdullah Ağtoprak-Birleşik Maden-İş Adana Şube Başkanı, Sevgi Güzel-Tüm-Der Sekreteri, Nedim Çuğan-DDKD Adana Bölge Temsilcisi, Yılmaz Toprak-GEB Yönetim Kurul üyesi, Necdet Yıldırım-Genç Öncü Adana Şube Başkanı, Murat Ateş-Gıda-İş Bölge Temsilcisi, Osman Ünsal-İGD Adana Şube Yönetim Kurulu Üyesi, Tülin Korkmazoğlu-İKD Adana Şubesi Yönetim Kurulu üyesi, Osman Karatop-İplik Sen Adana Şube Başkanı, Hayri Özbek-İşçi Kültür Derneği Adana Temsilcisi, Bektaş Avşar-Türkiye Maden İş Sendikası Adana Genel Merkez Temsilcisi, Ömer Bayterin-Petrol-İş Sendikası Adana Şube Sekreteri, Nihat Nazlıca-Sosyalist Gençler Birliği Bölge Temsilcisi, Hüseyin-Kalantor-Sosyal-İş Adana Şube Sekreteri, Mehmet Sarı-Sosyalist Gençler Birliği Yönetim Kurulu Üyesi, Tuncay Özgönen-Adana Tabip Odası Başkanı, Avukat Hacı Ali Işık-Türkiye İşçi Partisi Adana İl Sekreteri, Yaşar Gökoğlu-TSİP Adana İl Başkanı, Mustafa Çapanoğlu-Tüm-Has İş 5. Bölge Temsilcisi, Atilla Kaya, Tüs-Der Adana Şube Başkanı, Köksal Topal-Töb-Der Adana Şb. Başkanı, Yusuf Zeren-Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi Başkanı, Kazım Sorlu,-Ziraatçılar Derneği Adana Şubesi Başkanı tarafından Başbakan Bülent Ecevit ve İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'e bir telgraf çekilerek faşist cinayetlere ve cinayet şebekelerine bir kez daha dikkat çektiler. Telgrafta şu görüşlere yer verildi.

Can, bir parti toplantısında

8.9.1979 tarihinde gönderdiğimiz yazıda bağımsızlık demokrasi mücadelesine inanan yurttaşlar olarak görüşlerimizi iletmiştik. Elinize geçip geçmediğini bilmediğimiz yazımızda belirttiğimiz gerçekler, çok çabuk, acı ve somut adeta olağan hale gelmiş yeni cinayetlerle doğrulandı.

TİP Merkez Kurucusu, üyesi Avukat Ceyhun Can 10 9.1979 günü saat 14.15'de yazıhanesinde, sıkıyönetim komutanlığına elli metre mesafede demokrat bir bilim adamı Hoca Profesör Fikret Ünsal bu öldürme olayından 24 saat geçmeden sabah işine giderken en kalabalık saatlerde saat 08.00'de evinin önünde katledilmiştir, katiller yakalanamamıştır(!)

İlân ediliş gerekçeleri, terörü, anarşiyi önlemek, kökünü kurutmak olan sıkıyönetim, arkadaşlarımıza karşı vazgeçilmez son görevimizi yapmamızı engellemiş, baskı altına almıştır. Size soruyoruz faşist terör ve katliamların tertipçi ve yaratıcıları sermayenin kanlı terör makinası MHP ve ÜGD'li katiller midir? Yoksa onlar tarafından katledilen ilericiler, demokratlar, sosyalistler midir? Bu soruyu açıkça yanıtlamanız gerekmektedir. Bu soruyu yurdumuzun işçi ve emekçileri önünde yanıtlamanız gerekmektedir. Demokrasiyi savunmak, genel aldatıcı, parlak vaadler değildir. Tüm anti-demokratik baskı ve uygulamalardan hükümetiniz olarak sorumluluktan kaçınamazsınız. Demokrasiden yana güçler, faşizme karşı kararlı ve dirençli mücadelelerini sürdürmektedir. Emekçi halk kitleleri giderek bu mücadelede bilinçlenmekte, demokratik hak ve özgürlüklerine sahip çıkmaktadır.

Şimdiye kadar katledilen, bağımsızlık vedemokrasi mücadelesine canlarını adamış arkadaşlarımızın katillerinin yakalanmasını talep ediyor, demokrasi güçleri olarak, emekçi halkın amansız düşmanı faşist odakların üzerine yürümeme, dağıtmamanın, faşizme yardım anlamına geldiğinin, hükümetinizin bu ağır sorumluluktan kurtulamayacağını bir defa daha açıkça belirtmekte yarar görüyoruz."

AĞIN'DA FAŞİST TEZGAH

Türkiye İşçi Partisi, Elazığ ve çevre ilçelerinde güçlendikçe faşist saldırılar da artıyor. Saldırıları MHP ve ÜGD'li faşistlerin yanında "resmi" sıfatlı faşistler de katılıyor.

Ağustos ayı sonunda Maden ilçesinde meydana gelen olayda 3 Türkiye İşçi Partisi üyesi yaralanmış buna karşılık faşist saldırganlar püskürtülmüştü. Bu olayın hemen arkasından TİP Ağın İlçe binası 3 Eylül günü faşistler tarafından bombalandı. Bu olay Ağın ilçesindeki faşist tezgahın da bütünüyle ortaya çıkmasına yetti. Bu bombalı saldırıdan sonra gerek "sivil" faşistler, gerekse de "resmi" faşist çete aydınlandı.

TİP Ağın İlçe merkezi 3 Eylül saat 23.45 sıralarında bombalandı. Bombalanma olayından hemen sonra da ilçe saymanı Sedat Sarıoğlu, yönetim kurulu üyeleri Ahmet Fırat ve Mustafa Göldağı polis tarafından gözaltına alındılar. Savcı Erol Canözkan tarafından bizzat falakaya çekilerek sorgulanan 3 parti yöneticisi ve bir Genç Öncü üyesi 4 saat boyunca dövüldüler.

Ertesi gün ise olay akşamı bir köyde olan İlçe Başkanı Nevzat Ateş ve İlçe Sekreteri Engin Yücel gözaltına alındılar. Böylesi bir yapıda oluşturulan dava dosyası da sıkıyönetime havale edildi. TİP Elazığ İl Başkanlığı'nın yaptığı çeşitli başvurular çeşitli şekillerde geçiştirilmeye çalışıldı. İlk başvuruya verilen cevapta Türkiye İşçi Partisi Ağın İlçe örgütünün yasal olmadığı ileri sürüldü. İkinci başvuruda ise parti binasında yasak yayın bulunduğu savunuldu. Üçüncü başvuruda verilen cevap ise tümüyle bir aczi sergiliyordu. İddiaya göre Ağın ilçe binasına atılan bomba, propaganda amacıyla parti yöneticileri tarafından atılmıştı. Yetkililerin unuttuğu nokta böylesi aşağılık oyunları sadece faşistlerin tezgahladığı idi.

Türkiye İşçi Partisi Ağın İlçe binasına atılan bomba aynı zamanda Ağın'da kurulmuş bulunan faşist ağı da ortaya çıkardı. Olaylardan bir iki gün önce bölgenin faşist öğretmenleri bir toplantı yaptılar. Toplantıya CHP tarafından atanan ilköğretim müdürü Nurettin Karadağ'da katıldı. Bu kişi motorsikletinin çamurluğunda üç hilal amblemini taşımaktan çekinmeyen bir faşist. Aynı toplantıya yine faşist öğretmenlerden Selami Oğuz, Selami Yapıcıoğlu, Naci Yılmaz, Ali Öztürk ve Orhan Erben katıldılar. Bu kişiler 1978 yılında disiplin kovuşturmasına uğrayan ve çeşitli eylemlerini de itiraf eden kişiler. Suçları ise ilkokul öğrencilerinin göğüslerine kurt resmi çizdirmeleri ve öğrencileri bu yönde zorlamaları idi. Daha sonra bu soruşturmanın üstü kapatıldı.

Yine bombalama olayından hemen önce, uzunca bir süreden beri ortalarda gözükmeyen faşistlerden Hulusi Ersoy ve Recep Budak ortaya çıktılar. 4 Eylül günü ise militan faşistlerden Hüsnü Aydoğmuş, Hulusi Keleş, Fuat Oğuz ve Nadir Bulut, Ağın'ı alelacele terkettiler. "Güvenlik" kuvvetleri buna seyirci kaldı.

TİP Ağın İlçe lokali

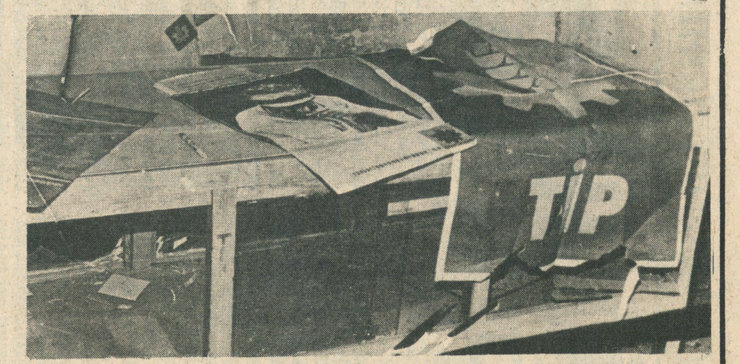

Ağın'da bir oyun tezgahlanıyor. Oyunun içinde savcı ve kaymakam gibi üst düzeyde devlet memurları da var. Faşistler elbirliğiyle TİP'in güçlü sesini susturmaya çalışıyorlar. Ama unutulan bir nokta var. Türkiye İşçi Partisi militanları her hal ve şartta görev başında olmanın verdiği sorumlulukla mücadelelerini sürdürüyorlar.

Ecevit eldivenli demir yumruk

Büyük sermaye için yeni Anayasa

YUSUF DOĞAN

Anayasa'da değişiklik istemleri, birden alevlendi. Önce, ilerici ve demokrat bilinen CHP yandaşı bazı yazarlar önerilerini sıraladılar. Başkanlık sistemine geçmeyi, Meclislerin toplantı nisabının düşürülmesini, istikrarlı hükümetler kurulmasını istediler.

Bu öneri ve isteklerin, bir süreden beri Deniz Baykal tarafından açıkça dile getirildiği biliniyor. Bir başka bilinen ise, parti içinde oldukça zayıflamış bulunan Deniz Baykal'ın, 14 Ekim seçimlerinden sonra çıkışa hazırlandığı. Bu çıkış için, ATAŞ'ın devletleştirilmesiyle olumlu bir izlenim yaratılmasına bel bağlanıyordu. Ancak, ATAŞ'ın devletleştirilmesi adı altında, yabancı petrol şirketlerine verilen büyük ödünler, *Milliyet* gazetesine, hiç kuşkusuz Başbakan Bülent Ecevit'in bilgisiyle sızdırılınca, Deniz Baykal beklemediği bir darbe yemiş oldu. Ancak bu, CHP içi bir çekişme olmaktan öteye gitmedi ve TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın sözleriyle, gerçekte işçi sınıfına karşı bir hareket olan "Anayasa değişikliği" oyunu sürdürüldü.

İlerici ve demokrat bilinen yazarların Anayasa değişikliği istemi, öncelikle *Tercüman*'da Güneri Civaoğlu tarafından değerlendirildi. Civaoğlu "Anayasa üzerindeki tabular yıkılmıştır" dedi. Hemen ardından AP saldırıya geçti. Anayasa değişikliği için, partilerarası bir komisyon kurulmasını önerdi.

14 Ekim seçimleri öncesinde, CHP ağırlıklı hükümetin geleceği üzerindeki tartışmalar, Anayasa değişikliğine dönüştürüldü. Gerçekte, Anayasa değişikliğinin düşün hazırlığı uzunca bir süreden beri yapılmaktaydı. *Hürriyet* gazetesinin CHP ve AP'yi, Ecevit ve Demirel'in kişiliklerinde "asgari müştereklerde birleştirme" girişimi, Anayasayı değiştirecek partilerarası bir komisyonda somutlaşabilecekti.

Türkiye'de Anayasa değişikliği üzerindeki tartışmalar yoğunlaştırılırken, İstanbul'da bazı yabancı örgütlerin konuyla doğrudan ilgili toplantılar düzenledikleri ortaya çıktı. Avrupa ve Yakındoğu için Amerikan Savunma Enstitüsü adlı bir örgüt, Tarabya Oteli'nde, üç gün süreyle Türkiye'nin dış politikasını, Ortadoğu sorununa ağırlık vererek tartışmaya açtı. Tartışmaya katılan yabancıların çoğunluğu, CIA hesabına Türkiye hakkında yaptıkları araştırmalarla tanınan kişilerdi. Guadeloupe Doruğu'nda dört büyük kapitalist ülkenin liderlerinin aldığı kararlar doğrultusunda, Türkiye'nin NATO üyesi olarak Sovyetler Birliği'ne karşı baraj görevini eksiksiz yerine getirmesi ve Ortadoğu'da Araplara destek olmaması vurgulandı. Bu politikaların, Türkiye kapitalizminin Ortadoğu'ya "köprü" ya da "halka" olma hevesleriyle bağlantısı açıklandı. Toplantıya katılanların biri de, OECD bünyesindeki Türkiye'ye Yardım Konsorsiyomu Genel Sekreteri Alfred Kuhn'du.

Tarabya Oteli'ndeki bu toplantı biterken, Boğaziçi Üniversitesi'nde, "Devlet Yönetiminde Etkinlik" konulu bir seminer başlatıldı. Kısa adı OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, Genel Sekreteri Van Lennep'i, yasal Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nı değiştirerek, Türkiye'ye uygulayacağı orta ve uzun dönemli ekonomi politikalarını empoze etmek için Antalya'ya tatile gönderirken, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki semineri finanse etmeyi de ihmal etmiyordu. Bu arada, 20 kaymakamın "yönetim bilgilerini arttırmak" amacıyla Federal Almanya'ya gönderildikleri ve Dünya Bankası'nın "Türkiye Krizden Büyümeye" adlı raporu ortaya çıktı. Raporda, Dördüncü Plan'ın devletçilik yönünün ağır bastığı, oysa özel kesimin ekonomide bu ağırlığı üstlenebilecek gerçek bir güce ulaştığı belirtiliyor ve Dördüncü BYKP'nın kesinlikle değiştirilmesi gerektiği savunuluyordu. Ekonomide, etkinlik ve ağırlığı bir kenara konulmak istenen devlet, yeni bir anlayışla eğitilmek istenen kadroları eliyle, özel kesim hesabına yönetimde etkin hale getirilmeli, "sözü geçer" ve güçlü olmalıydı.

Anayasa'dan başlayıp, Dördüncü Plan'a kadar uzanan değişiklik istekleri, kapitalizmin yapısal ve devresel bunalımı içinde sıkışan sermayenin aradığı yeni mekanizmalar ile kurumsal değişiklikler doğrultusundadır. Türkiye kapitalizmi, artık ürettiğini satabilmek için dışa açılmak zorundadır. Buna karar verilmiş ve gerekirse sanayiin bir bölümünün feda edilmesi göze alınmıştır. İstanbul Sanayi Odası, dışa açılma karşılığında, feda edilecek sanayileri saptayan bir çalışmaya yönelmiştir.

Dışa açılırken, sanayi sermayesi birikimini arttırmaya gereksinim duymaktadır. İleri kapitalist ülkelerin mallarıyla rekabet edebilmek ve üretim ölçeğini büyütebilmek için bu kaçınılmazdır. Ancak, birikim hızının arttırılması, daha çok sömürü demektir. Daha çok sömürülmeye ise, kimse gönüllü rıza gösteremeyecektir. Demokratik hakların askıya alınması önem kazanmaktadır. Demokratik hakların kullanımı, birikim hızı üzerinde sınırlayıcı bir etki yapmaktadır. Geçmişte, 12 Mart ara rejimleriyle demokratik hakların askıya alınmasıyla sanayiin birikim hızının arttığı bilinmektedir. Kapitalist yapılar veri olarak alındığında, aynı çözüm bugün de gündemde bulunmaktadır. MESS üyesi işverenlerin, Sanayi Odaları ve TÜSİAD yetkilileriyle birlikte yaptıkları "gizli" toplantılarda, altı-yedi aylık bir grev olasılığına karşı yeterli mal ve stok hazırlığı yapma kararları bunu doğrulamaktadır.

Gerçekten, Anayasa'da değişiklik için CHP ile AP arasında kurulacak bir ittifakta, kesişme noktasının demokrasi dışı çözümler olacağı açıktır. Aksini düşünmek, *Cumhureiyet* gazetesinin "Olayların Ardındaki Gerçek" sütununda belirtildiği gibi "safdilliktir".

CHP'nin, içinde yer almak istediği gelişmelerin doğrultusu budur. Ayrıca bu doğrultuda, yalnızca 12 Mart'tan farklı olarak demokrasinin rafa kaldırılmadığı aldatmacasına olanak yaratacak bir görüntüden ibaret kalınacağı bilinmektedir. Bu nedenle, görüntüden gerçeğe dönüşebilmek için adım adım demokrasi çizgisinden uzaklaşılmaktadır.

CHP'nin Dördüncü Plan'a karşı tutumu bu yönden oldukça öğreticidir. Plan'ın demokratik özünün dile getirildiği "Strateji", geniş tabanlı hükümet yanlısı Turan Güneş'in tepkisi üzerine, Bülent Ecevit tarafından bütünüyle değiştirilmiştir. Bülent Ecevit, Dördüncü Plan'ın kendisini değiştirme becerisini gösteremeyince de, İsmet İnönü, Ferit Melen ve Süleyman Demirel'den de ileri giderek, önsöz yazmayı reddetmiştir. Plan'a dayalı 1979 yılı Programı ise, IMF'nin "standby" düzenlemeleri doğrultusunda "ekonomiyi güçlendirme" çığlıklarıyla rafa kaldırılmıştır.

CHP'nin, Dördüncü Plan'a karşı çıkışı, bugün sermaye hesabına "etkin yönetim" ya da 12 Mart öncesinin sözcükleriyle "reformist" isteklerle bütünleşmiştir. Demokrasiyi korumak sloganlarıyla geniş yığınların oylarını toplayan CHP, demokrasi dışı çözümleri gerçekleştirme noktasına gelmiştir. 14 Ekim seçimlerinden sonra da iktidarda kalacaklarını vurgulayan Bülent Ecevit'in güvencesi, gelinen bu noktadır.

Demokrasi düşmanlığına ödün üstüne ödün veren CHP politikasını etkisizleştirecek güç, solda işçi sınıfı hareketinin güçlü bir alternatif olarak yükselmesidir. "Solun bölünmüşlüğü" edebiyatıyla bu alternatifin önünü kesmeye çalışanlar, böylece demokrasi düşmanlığının da ekmeğine yağ sürmektedirler.

Bahir Ersoy Halit Narin'le: Kutsal ittifak

EKONOMİ HABERLER

DÖVİZ REJİMİNDE YENİ UYGULAMA

Maliye Bakanlığı, döviz pozisyonu tutma yetkisi verilen bankaların, Merkez Bankası'na devredecekleri dövizlerle ilgili uygulamayı yeniden düzenledi. Yeni düzenlemeye göre, döviz pozisyonu tutma yetkisi verilen bankalar, ürünlerini ihraç eden ya da yurt içinde yabancılara satan veya Gümrük Mevzuatına göre geçici kabul işlemi yapan sanayici ve madenciler tarafından sağlanan dövizlerin en az %50'sini, dövizlerin bankaya girişini izleyen 10 gün içinde Merkez Bankası'na devredecekler. Bankalar, öteki şekillerde sağladıkları döviz ve efektiflerinin ise en az %75'ini aynı süre içinde Merkez Bankasına aktarmakla yükümlü kılındılar.

PHILIPS VE GRUNDIG ORTAK OLUYOR

Hollanda elekrik ve elektronik firması Philips ile aynı üretim sektöründe faaliyet gösteren Batı Alman Grundig firmasının ortak olmak için sürdürdükleri girişimler olumlu sonuçlandı. İki firma arasında yapılan anlaşmaya göre, Philips, Grundig'in sermayesine 370 milyon mark koyarak, sermayenin yüzde 32.03'üne ve Grundig yönetiminde yüzde 24.5 oranında oy gücüne sahip olacak...

YURTDIŞINA İŞÇİ GÖNDERİMİ ARTIYOR

İş ve işçi Bulma Kurumu'nca Temmuz ayında 1 912 kişi yurt dışına çalışmaya gönderildi. Böylece yılbaşından Temmuz ayı sonuna kadar yurtdışına çalışmaya gidenlerin sayısı 12 490'a ulaştı. 1979 yılında yurt dışına çalışmaya gidenlerin sayısında, geçen yılın eşdönemine göre yüzde 27 oranında artış meydana geldi. Yetkililer, yurtdışına giden işçilerin büyük çoğunluğunun Ortadoğu ülkelerine gönderildiğine dikkat çekerek, Türkiye'nin bu ülkelerdeki müteahhitlik hizmetlerinin yoğunlaşması nedeniyle, artış eğiliminin süreceğini bildiriyorlar.

TÖBANK'TA BUNALIM

Merkez ve Şubelerinde sendikal mücadelenin sürdüğü Türkiye Öğretmenler Bankası'ndan, geçtiğimiz hafta içinde 300 milyon lirayı aşkın mevduat çekildi. İki ay önce, 1850 işçiden 1650'sinin Bank-Sen'e geçmesi üzerine, Töbank işvereni 100 kadar işçiyi işten çıkarttı. Öte yandan, bazı il özel idareleri ile kamu kuruluşlarının Töbank'ta yasa dışı mevduat bulundurdukları öğrenildi. Bu kuruluşların sermayesinin yüzde 50'den fazlası devlete ait olan bankalar dışında hiç bir mankada mevduat bulundurmamalarını öngören yasaya karşın aralarında Başbakanlık ve Sivas İl Özel İdaresi'nin de bulunduğu kuruluşlar Töbank'ta mevduat bulunduruyorlar. Edinilen bilgiye göre, Başbakanlığın Töbank'taki mevduatı 22 milyon, Sivas İl Özel İdaresi'nin mevduatı ise 54 milyon liraya ulaşıyor.

MAYSAN'da direniş

Amortisör üreten ve Bursa Organize Sanayi bölgesinde kurulu bulunan Maysan A.Ş., Bursa'da Maden İş'in ilk sözleşmeyi yaptığı fabrika. Maysan'da 140 işçi çalışıyor ve işçiler MİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası'nda örgütlü. Maysan'ın bir başka özelliği de en büyük ortaklarından birinin Yol-İş Sendikası olması.

Geçen Ağustos ayı başında işyernde "tensikat" bahanesiyle 60 işçinin işten çıkarılması üzerine fabrika işçileri direnişe başladılar. İşveren bunun üzerine "elebaşı'. olarak nitelediği bazı işçileri de işten çıkardı. Ancak bu baskılar direnişi engelleyemedi. Diğer fabrikalardaki işçilerde Maysan işçileriyle sıkı bir dayanışma içinde bulunuyorlardı. Direnişin engellenemeyeceğini anlayan işveren bunun üzerine tüm işçilerin iş anlaşmalarını feshetti ve fabrikayı tatile soktu.

Bu aradaişyeri baştemsilcisi ve temsilcilerinden olan bir heyet Ankara'ya giderek Yol-İş Sendikası'nın yetkilileriyle görüştü. Yol-İş Ankara Şube Başkanı ve şube mali sekreteri, Maysan'da işveren'in bu davranışını onaylamadıklarını ve kendilerinin Yol-İş'in hisselerini satmasından yana olduğunu bildirdiler. Heyet daha sonrra Yol-İş Yürütme Kurulu üyesi ve CHP milletvekili Doğan Araslı ile görüştü. Doğan Araslı işçilerin eksiksiz işbaşı yapmaları için sonuna kadar uğraşacağına söz verdi. Maysan'da işçiler hergün işyerine gelerek direnişlerini yılmadan sürdürüyorlar. İşverenin baskı ve saldırıları geri tepiyor. Bu son saldırı da geri tepecek ve yiğit Maysan işçileri haklarını alacaklar.

Sosyal reformizm ve bunalım

Türkiye İşçi Partisi
Erzincan Senato Adayı
VECİHİ TİMUROĞLU

Türkiye'de, bugün, devrimcilerin en büyük sorunu, sosyal reformizmin karşısında kesin tavır almaktaki zorluklarıdır. Emekçilerin hakları, soyut biçimde savunulamaz. Devrimciler, işçilerin sınıf savaşımının ilkeli kökeni üzerinde birleşmek zorundadırlar. Bugün, Türkiye politikasına "sosyal reformizm" egemendir. Ve bu politik aldatmacayla, Türkiye emekçileri, bir siyasal iktidarın eğiminde ezilmektedirler. Her şeyden önce, sosyal reformizm aldatmacasıyla, halkımız, emperyalizmin kolları arasında iyice sıkıştırılmaktadır. Sosyal demokratların resmi ideolojileri olan sosyal reformizmin diyalektik eleştirisinde ortak bir tavır almak gereğini duyuyoruz.

Sosyal demokrasinin politik yüzünü, tüm çıplaklığıyla ortaya koymak zorundadır Türkiye Marksistleri. Gerçek nedir? Sosyal demokrasi adına neler yapılmak isteniyor? İşçiler, sosyal demokratların izledikleri politikayla, kapitalist toplumla bütünleştiriliyorlar. Sosyal demokrasinin politik çerçevede değerlendirilmesi yapılmadıkça, "işçiye bilinç taşıma" gibi, küçük burjuvaca bir sav hiç bir değer taşımayacaktır. Sosyal demokrasinin politik çerçevede nasıl değerlendirilmesi gerektiği de devrimciler arasında kararlaştırılmalıdır. Hiçbir mazeretle savsaklanamaz bu durum.

Böyle bir değerlendirmede, elbetteki, ilkeli eleştirinin dayanakları, yine Marks, Engels, ve Lenin olacaktır. Daha 1879'da, Alman sosyal demokratlarının sapması üzerine, Marks ve Engels'in gönderdikleri genelge unutulmamalıdır. O günün Alman Sosyal Demokrat Partisi, sınıf savaşımı teorisini ve pratiğini terkediyordu. Marks ve Engels, Alman sosyal demokratlarının geliştirdikleri bu yeni ideolojiye şiddetle karşı çıkıyorlardı. August Bebel'e —ki Bebel, aynı yılda, Kadın ve Sosyalizm adlı yapıtını yayınlamış, üretim biçiminin değişmesiyle aile ilişkilerinin de değişeceğini tanıtlamıştı— ve Liebknecht'e -bu sosyal demokrat önder de ilk sosyal demokrat gençlik örgütlerini kurmuştu- gönderdikleri genelgede, işçi sınıfının politik sınıf savaşımını terkeden bir ideolojik anlayışla bağdaşamayacaklarını, bu yüzden, burjuva çizgisi izleyen Alman sosyal demokratlarıyla ilişkilerini keseceklerini açık açık bildiriyorlardı. (Marks-Engels, Seçilmiş Mektuplar, 1965, s. 327). Bu genelgeden çıkarılan en önemli sonuç, bir partinin sınıfsal karekterinin olup olmadığına dikkat edilmesidir. Sosyal demokrat partiler, işçi sınıfının sınıfsal savaşımından kaçıyorlar. Günümüzdeki kapitalist bunalımların bu sosyal demokrat politikaya dayandığının saptanması gerekiyor.

Lenin, Komintern'in İkinci Kongresi'nde yaptığı konuşmada, *"Bir Partinin işçilerin politik partisi olup olmadığı, yalnızca onun işçi üyelerden oluşmasına bağlı olmayıp aynı zamanda partiyi yönetenlere, partinin eylemlerinin ve politik taktiklerinin içeriğine bağlıdır. Karşımızdaki partinin gerçekten işçilerin politik partisi olup olmadığını ancak bu ikinci belirler."* diyor. (Lenin Collected Works, c. 31, Moskova, 1974, s. 257-258). Şimdi, Türkiye'de, sosyal demokrasi yanlısı görülen irili ufaklı partileri, bu açıdan değerlendirmek gerekmektedir. Doğal olarak, bu değerlendirmeyi, kendi aramızda bilgiçlik taslamak için yapmayacağız. İşçi sınıfının bu değerlendirmeyi yapmasına yardımcı olacağız. Özellikle, işçi sınıfının ekonomik örgütlerinin tutumlarını gözden geçirmelerine olanaklar hazırlamalıyız. Bir Türk-İş'in önderlerinin ne yapmak istediklerini, kimden yana olduklarını, o örgüt içerisinde yuvalanmış ya da örgütlenmiş sosyal demokratlara ve tabanlarına anlatmak zorundayız.

Genelinde, sosyal demokrat partiler ya da örgütler, sağ sosyal demokrat önderlerin ağır bastığı küçükburjuva örgütleridir. Çelişkileri, ideolojilerinde görülür. Hem üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin sürmesini isterler, hem de emekçilerin görüntülerini yansıtmaya çalışırlar. Yani, sosyal demokrat partiler, kapitalizm yanlısı bir ekonomik politikayı izlerken kafa ve kol emekçilerinin sosyo-ekonomik haklarını savunma gibi bir çelişkiye düşerler. Bu, bir sosyal politika birliğidir. Özellikle, son yıllarda, Amerika yeni solunun ardına düştüğü "yakınlaşma politikası", bu çelişkinin geleceğe yönelik kehanetidir. Gidişatları, tekelci kapitalizmle bağdaşıktır. Kimi zamanlar, özellikle de bunalım dönemlerinde, komünistlerle de koşut politika izler görünürler. Kökeninde, sermayenin çıkarı gizlidir. Siyasal iktidara geldiklerinde de bu politikaları yüzünden, bunalımı derinleştirirler.

Avrupa sosyalist ve işçi partilerinin oluşturdukları, sosyalist Enternasyonal, tüm dünyada, bu çelişkiyi sürdürüyor. İşçiye hor bakmıyorlar, ama onun sınıfsal savaşımını da ertelemeye çalışıyorlar. Engelleme ellerinden gelemeyeceği için, erteleme terimini daha uygun buluyoruz. Bu örgüte üye hiçbir parti, işçi sınıfına düşman görünmüyor. Hatta, bir ölçüde dosttur da. Ne ki, işçi sınıfının politik öncülüğünü benimsemiyorlar. İşte, sorun da burada düğümleniyor. Bu seçimlerde, devrimciler, işçi sınıfına, 1973'ten bu yana ustaca sürdürülen bu çelişkiyi açıklamalıdırlar. Kaynağında, halkımız, kapitalist düzenin özüne dokunmadan, bazı iyileştirmeler yapılarak kurtuluş sağlanacağına inandırılmıştır. Yalnız, iyice bilinçlenmiş bir işçi kesimi de oluşmuştur. İşte, bu bilinçlenmiş kesimin öncülüğünden yararlanarak geniş halk kitlelerine durumu rapor etmek gerekiyor. Küçükburjuva bilgiçliğiyle, hiçbir sorunun çözülemeyeceğine inanmamız zorunludur. Sosyal demokrat politikanın zaafları da açıkça görülmüştür. İktidar olmasalardı anlatılamazdı. Çünkü, emekçi kitlelere umutlar veriliyordu. Bu umutları çerçeveleyen sözler ve belgiler, yabana atılır şeyler de değildi. Üstelik, halkımız, ilk kez, kendi adına bir siyasal iktidar değişikliğini sağlama yolunda bulunuyordu. Sosyal demokrat zaaf, iktidarlarıyla birlikte belirdi: Kapitalizmin iyileştirilmesi. Evet, sosyal demokrasinin zaafı, budur işte. Sömürü düzeninin iyileştirilmesiyle, işçi sınıfına hizmet edilemez. Sakatlık, düzenin özündedir.

Sosyal demokratlara oy verenler, hatta kendi üyeleri, çok kolay biçimde sosyalist örgütlere çekilebilirler. Kitle savaşımlarının yoğunlaşması, kapitalizmin bunalımlarının sıklaşması, sosyal demokrat üyeleri ve yandaşlarını, sınıfsal savaşıma daha çok kaydırmaktadır. Devrimcilerin bundan yararlanmaları gerekiyor. Küçükburjuva illetinden kurtulunması gereken bir dönemde yaşıyoruz. Ülkemizde, sosyal demokrat politikanın yanlışlığı daha çabuk anlaşılmıştır. Avrupa emekçileri, epey geç anlamışlardır bu politakanın çıkmazını. Çünkü, sermayenin köklü olduğu ülkelerde, düzen, bu politikayla bir hayli soluklanıyor. Oysa, ülkemizde sermayenin vurguna dayanması, sosyal demokrasinin çıkmazını çok çabuk belirlemiştir. Emekçi halkımıza, bu durum tez elden anlatılmalıdır. Karşıtı, Ahmet-Mehmet sorunu olur. Halk, Ahmet'i göndermenin cezasına çarptırıldığını sanır. Sosyal demokratlar, bu gidişten sonra da kendilerini toparlarlar. İyice sağdaki partiler, iktidarları döneminde, dünya kapitalizminin bunalımlarından daha çok etkileneceklerdir. Örneğin bir avuç petrol dahi bulamayacaklardır. İşte, o zaman halk, yeniden sosyal demokratlara sarılacaktır. Hem de bu kez, uzun süre. Avrupa'da böyle olmuştur. Şimdilerde yeniden el değiştirme başlıyor. 1967'de, Avrupa Sosyal demokrat partilerinin 17 milyon oyları vardı. 1974'te, 75 milyon insan oy vermiştir bu partilere. 1976'dan bir gerileme başlamıştır. Bu gerileme, geri kalmış ülkelerde, çok daha çabuk oluyor. Darlıklara katlanamıyor insanlar, bu ülkelerde. Çünkü, yokluklar, günlük gereksinmelerine gelip dayanıyor. Ekmeğin yokluğu, bunalımı derinleştiriyor. Sosyal demokrasinin iktidar zaafı açık seçik beliriyor. Sosyal demokrat partilerin yönetimleri, kapitalizmden yana bir politikayı yürütürlerken işçinin ve emekçinin istemleriyle çelişirler. Çünkü, tabanlarında işçiler ve emekçiler yer almışlardır.

Devrimcilerin bir noktaya, özellikle dikkat etmeleri gerekiyor. Yaygın olan kanıya göre, sosyal demokratlar, burjuva sınıfının ajanlarıdırlar. Bu denli bir suçlama, tarihsel bir hata oluyor. Örneğin, ülkemizde bile bu yanlışlık saptanabilir. Tarihsel yanılgıları var. Hatta, zaafları, birçok ülkeye faşizmi bile getirmiştir, Ama, 65 yaşını geçen yoksullara belli bir aylık bağlanması, işçilere ücretli izin sağlanması, örneğin grev hakkının tanınması, parasız eğitim olanaklarının hazırlanması, parasız sağlık hizmetlerinin görülmesi, işçilerin çalışmayan eşlerine küçük de olsa yardım edilmesi, biçiminde verdikleri ödünlerle sosyal demokratların sosyalistlere politik açıdan yardımları olmuştur. Bu gibi hakları Batı ülkelerinde, özellikle komünist partileri, politik bir etkinlik olarak istemişlerdir. Ve iktidardaki sağ sosyal demokratlara zorla benimsetmişlerdir. Emekçi kitlelere bu hakları sağlayanlar, burjuvaların gizli ajanları olamazlar. Ama, devrimci de olamazlar. Tarihsel yanılgı içindedirler. Bu yanılgıları halka anlatılmalıdır. İşçi sınıfının birçok istemlerine sahip çıkmaları, sosyal demokrat partilere işçi sınıfı üzerinde büyük bir etki alanı sağlamıştır. Bu sahipliğin gerçekle ilişkisinin bulunmadığını kanıtlamalıyız. Sosyal demokratlar, sosyalizm doğrultusunda bir etki yaratmıyorlar. Yani, işçi sınıfının politik partisi olamıyorlar. Halkımıza, sınıf politikası doğrultusunda etkili olmalıyız. Sosyal demokratların büyük bir avantajları var. Özellikle, son seçimlerde bu avantajlarını kullanmışlardır. İşçi sınıfının politik örgütü olan Türkiye İşçi Partisi bu avantajı açığa çıkaracaktır. Sosyal demokratlar, demokratik birikimin yannda sosyalist birikime de sahipler. "Acı pirinç"ten söz edebiliyorlar. Sömürülen emekten söz edebiliyorlar. Ama, Türkiye İşçi Partisi'nin üyeleri, sosyal demokrat partilerin yapılarının işçilerle oluşturulmasına karşın, önderlerinin sermayeye yakın bir politika güttüklerini ve bunalımın kaynağının bu olduğunu yansıtacaklardır.

Sosyal demokratlar, sosyal reformizmden söz ediyorlar. Düzenin özüne dokunmak istemediklerinden, halkımız çıkmazdan kurtulamıyor. Bu yüzden, ilk amacın sosyal reformizme karşı savaşmak olması gerekiyor. Sosyal reformizm adı altında, burjuva sınıfı, proletaryanın sınıfsal birliğini bozuyor. Sınıf savaşımının en etkin biçimini uyguluyor. Yani, proletaryanın bağımsızlığını hedef alıyor, onu bölüyor. Türk-İş, MİSK, Hak-İş, DİSK gibi ayrı örgütlerin oluşması boşuna değildir. Sosyal demokrat partilerin herkesi kardeşçe, bir arada yaşatma ilkesi, bölme politikasının en akıllı yöntemidir. İşçi politikası yoluyla, kapitalist sosyo-ekonomik yapıyla bütünleşiyorlar. Programlarıyla, Marksçılığı yadsıyorlar. Demokratik solculukla, gerçek devrimciliği, halkın gözünde küçültüyorlar. Yani, sosyalist gelenekleri terkediyorlar. *Ekonomik politikada kapitalist olmak, sosyal hakların sağlanmasında sosyalist gibi düşünmek, bunalımı derinleştiriyor.* Türkiye İşçi Partisi 14 Ekim'e değin bu çıkmazı vurgulayacaktır.

İŞÇİLER
EMEKÇİLER
İLERİCİ AYDINLAR,
İLERİCİ GENÇLER!..

Türkiye İşçi Partisi 14 Ekim 1979'da seçim yapılacak 29 ilin tümünde seçimlere giriyor
Seçim dönemleri, Partimizin, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde, sesini ülke çapında ve yoğun biçimde duyurabilme olanaklarını vermektedir
Seçim çalışmalarının en etkin ve başarılı sonuca ulaşmasında Partililerin cesur, özverili çalışmalarının yanısıra, Partimize inanmış, gönül vermiş arkadaşlarımızın da katkıları büyük önem taşımaktadır.
Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nun Parti'nin tüm üye ve aday üyelerinin aylık gelirlerinin belli bir yüzdesini Ağustos, Eylül, Ekim aylarında Parti merkezine bağış olarak göndermeleri konusundaki kararını Parti dostlarına da duyurmaktadır.
Gerçek ve kurtuluş yolu olan sosyalizmin ve sosyalist mücadelenin güçlendirilmesi, aynı zamanda faşizme karşı mücadelenin de kalıcı sonuca ulaşmasını sağlayacaktır.
Yurtseverler, antifaşistler, ilericiler, demokratlar
Tüm sosyalistler!...
Bağış kampanyasına. Görev başına!

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Bağış Kampanyası, Hesap No: 60
Ziraat Bankası - Çemberlitaş Şubesi
İSTANBUL

Kurtuluş savaşçılarının bayrağı NETO

Angola bağımsızlık savaşının ve Angola halkının büyük önderi Agostinho Neto geçen hafta öldü. Neto'nun ölümüyle Angola devrimi büyük bir evladını yitirdi.

56 yaşında olan Neto tüm yaşamını ülkesinin ve halkının sömürgecilik boyunduruğundan kurtuluşuna adamıştı. 1955-1957 yılları arasında Angola'da tıp öğrenimi yapmış, ancak Portekiz sömürgeciliğine karşı faaliyetleri yüzünden okuldan uzaklaştırılmıştı. Daha sonra Lizbon'da tıp öğrenimini tamamlayan Neto 1959'da yeniden ülkesine dönmüş ve Portekiz sömürgeciliğine karşı mücadelesini aktif olarak sürdürmüştü. Bu arada tutuklanan ve üç yıl hapiste kalan Neto, 1962 yılında Angola Halk Kurtuluş Hareketi (MPLA)yı kurmuştu. Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin desteklediği MPLA, sömürgeciliğe karşı gerilla mücadelesini sürdürmüş, Portekiz'in Angola'dan çekilmesinden sonra da ülkenin kurtuluşu için batı ve Pekin maşası UNİTA ve FNLA'nın ülkeyi yeniden emperyalizmin boyunduruğu altına sokma çabalarına karşı kurtuluş savaşı vermişti.

Neto'nun önderliğindeki MPLA, Kurtuluş Savaşını zaferle sonuçlandırmış ve Angola'da sosyalist bir düzeni gerçekleştirmek yolunda ileri adımlar atmıştı. Angola devriminin büyük önderi Neto'nun ölümü, bütün dünya ilerici ve sosyalistleri arasında büyük bir üzüntü ile karşılandı. Angola İşçi Partisi'nin yaptığı açıklamada tüm Angola'lar parti çevresinde safları sıklaştırmaya çağırıldı ve Angola devriminin büyük önderinin devrimci bir militan, aydın bir devlet adamı, insancıl bir doktor ve ileri görüşlü bir ozan olduğu belirtildi. Angola'da da Neto'nun ölümü nedeniyle 40 gün yas ilan edildi. SBKP MK Genel Sekreteri Brejnev ile SSCB Başbakanı Kosigin de Angola hükümetine gönderdikleri mesajlarda "Dünya değerli bir devrimciyi yitirdi." dediler.

Angola halkının büyük önderi ... unutulmayacak...

Nikaragua

Devrimin ilk sınavları

Nikaragua halkının güçlü kurtuluş hareketi bu kıtanın halklar için bir ulusal ve toplumsal ilerleme işareti veren Latin Amerika'dakien önemli halk ayaklanmalarından biri oldu. Bu Orta Amerika ülkesinin kahramanca mücadelesi, Somoza kliği ile Emperyalizmin tüm manevralarını sınırlayan bir uluslararası dayanışma dalgası yarattı.

Nikaragua halkının zaferinin bu önemi nereden ileri gelmektedir?

İlk olarak Somoza'nın yıkılışıyla, ABD emperyalizminin 30' lu yılların başında işbaşına getirdiği ve o zamandan beri ülkeyi yabancı tekellerin yararına yöneten ve kendi halkına acımasızca sömüren, baskı yapan Latin Amerika'nın en eski diktatörlerinden biri devrilmiştir.

Nikaragua daha önce sözümona muz Cumhuriyetlerinden biriydi ve ABD'nin bir yarı kolonisi, kuzey Amerikalı, Batı Alman ve diğer tekellerin bir oyun alanıydı. Gerçeği bilmesi gereken Amerikan gazeteleri Somoza kliğinin servetini yarım milyar dolar olarak belirtiyorlar. ABD'nin, Federal Almanya'nın, Japonya'nın ve diğer emperyalist devletlerin tekelleri bu süre içinde bu orta Amerika ülkesinden kaç milyon ve kaç milyar dolar "ithal" etmişlerdi?

İkinci olarak ise Latin Amerika'da ilk kez, düşmanı düzenli bir savaşta yenmek için böylesi bir silahlı mücadele gücü geliştiren bir halk hareketi zafer kazanmıştır. Bu arada Somoza'nın 12-15 bin kişilik, subaylarının tümü ABD'de eğitim görmüş ve son güne kadar bir hava köprüsü üzerinden ABD, İsrail ve Batı Almanya'dan silah yardımı görmüş bir Ulusal Muhafız Gücü'ne sahip olması da gözden uzak tutulmamalıdır.

Son olarak da halk hareketi öylesine geniş boyutlara ulaşmış tır ki, Somoza rejimi kitlelerden tümüyle soyutlanmıştır. İşçi sınıfı dan burjuvazinin geniş kesimlerine kadar uzanan bu birlik temeli üzerinde, Diktatörün müttefikleri doğrudan ve açık bir saldırı olasılığını hesaplayamamışlardır. ABD ise, Amerika Devletleri Örgütü çerçevesinde bir "barış gücü"nün -1965 yılında Dominik Cumhuriyetindekine benzer biçimde- gönderilmesi projenin uygulanması konusunda kesin bir yenilgiye uğramıştır.

İLK HEDEFE ULAŞILDI

Nikaragua devrimi, Diktatörlüğün devrilmesiyle ilk hedefine ulaşmıştır. Devrim, şimdi demokratik, antiemperyalist antioligarşik biçimlendirmelerin gerçekleştirilmesinde güç görevler önünde bulunmaktadır.

Beş kişilik Nikaragua Yeniden Kuruluş Hükümet Komitesi'nin ilk üç kararı derin bir sembolik anlam taşımaktadır. Bu kararlar aynı zamanda Nikaragua devriminin korunmasını sağlayan yönü de göstermektedirler.

Birinci Karar: Diktatör Anastasio Somoza ile Nikaragua halkının katledilmesinde suçlu olan kliğin diğer mensuplarının geri verilmesini talep etmektedir.

İkinci Karar: Somoza'nın sayısız heykel, büst ve resminin ortadan kaldırılmasını ve bazı alan ve yollara verilen Somoza adlarının değiştirilmesini öngörmektedir.

Üçüncü Karar: Somoza ailesi ile kaçan subayların ve sivil memurların tüm mülklerinin kamulaştırılmasını öngörmektedir. Bu mülklerin, tarım alanlarının, bankaların, sanayi işletmelerinin, inşaat ve trafik işletmelerinin ulusal mülkiyet, dolayısıyla kooperatifler halinde yönetilmeleri, Hükümet komitesinin geçici değerlendirmelerine göre ülkedeki işlenebilir toprakların yüzde 20 i ila 30'u, sanayi işletmelerinin yarısı şu ya da bu biçimde Somoza kliği ile Ulusal muhafızların diğer şeflerine aitti.

FSLN (Sandinist Cephe)nin organı olan "Barricada" gazetesinin ilk sayısında şöyle deniliyor: FSLN'nin askeri ve politik zaferi halkımızı gerçek devrime yöneltiyor. Devrim toplumsal, ekonomik ve politik yapıları ağır a-ğır, ama kesin şekilde biçimlendirmek zorundadır."

Nikaragua halkının başka bir görevi de, Somoza diktatörlüğünün 45 yıllık mirasını ortadan kaldırmak, iç savaşın enkazını ve geride bıraktığı acıları aşmaktır. Bunlar Somoza diktasının 40-50 bin kurbanıdır, bunlar yüzbinlerce yaralıdır, hastadır, yetimdir ve evsizdir. Sadece FSLN'nin Haziran ve Temmuz aylarındaki ileri harekatı sırasında katledilen 20 bin kişinin hesapları sorulmayı beklemektedir. Korumasız işçi semtlerine karşı Başkentte ve Masaya, Leon ve Matagalpa'da girişilen barbarca hava saldırıları Somoza'nın hesabına işlenmiştir. Ama roketler ve -made in USA- napalmlarla bile Diktatör halkın direnişini kıramamıştır.

YENİ BİR IŞIK YAKILDI

Nikaragua halkının zaferinin üzerinden henüz birkaç ay bile geçmedi. Devrimin tarihsel boyutlarını değerlendirmek için henüz çok erkendir. Bununla birlikte Latin Amerika halklarının gericiliğe, faşizme ve emperyalist sömürüye karşı mücadelesinde Nikaragua yeni bir ışık yakmıştır. Bu ışık, dünyanın en uzak bölgelerini bile ulaşan uluslararası düzeydeki değişiklikleri yansıtmaktadır. Nikaraguada en acil görevlerin üzerine hızla gidilmektedir. Çok yönlü demokratik ve sosyo-ekonomik biçimlendirmeler Yeniden Kuruluş Hükümeti ile FSLN'nin programında yer almaktadır. Bu toplumsal biçimlendirmelerin ölçüsü ve derinliği konusunda Nikaragua halkının mücadele gücü, örgütlülüğü ve devrimci disiplini belirleyici olacaktır.

Devrimci hükümetin programı Nikaragua halkının temel istemlerini içeriyor

5 kıtadan haberler

BELÇIKA'DA İŞSİZLERIN SAYISI ÜÇ YÜZBİNE ULAŞTI

Avrupa'nın en gelişmiş kapitalist ülkelerinden biri olan Belçika'da ekonomik bunalımın gittikçe büyüdüğü bildiriliyor. Belçika kaynakları tarafından yayınlanan resmi makamlara göre ülkede işsiz sayısında son bir yıl içinde büyük artış görüldü. Geçen yıla göre Belçika'da işsiz oranının yüzde 6 arttığı bildirildi. Belçika'daki işsiz sayısının ise yaklaşık olarak üç yüzbine ulaştığı belirtildi. Öte yandan ülkede işsizliğin yanısıra enflasyon ve pahalılığın da arttığı ve hükümet tarafından alınan önlemlerin bu artışı önlemek için yeterli olamadığı da verilen bilgiler arasında. Belçika'da işsiz sayısının önümüzdeki yıl yarım milyona ulaşabileceği de bildiriliyor.

FRANSA HÜKÜMETİ ÇOCUKLARIN KATİLİ ORTA AFRİKA İMPARATORUNA YARDIM YAPIYOR

Bir süre önce Afrika Araştırma Komisyonu tarafından, ülkesinde 100 küçük çocuğu katlettiği açıklanan Orta Afrika imparatoru Bokassa'ya Fransa hükümetinin maddi yardım yaptığı bildiriliyor. Afrika Araştırma Komisyonu tarafından yapılan açıklamaya göre, Fransız hükümetinin yardımı "Sağlık, Eğitim ve beslenme hizmetlerinde kullanılma" bahanesiyle yaptığı bildiriliyor. Orta Afrika halkına karşı acımasız bir kırımı sürdürmekte olan katil Bokassa'nın maddi açıdan desteklenmesi, Fransa'daki ilerici kamuoyu tarafından büyük bir tepkiyle karşılandı. Afrika Ulusal Kurtuluş savaşlarına karşı düşmanca tutum alan Fransa hükümetinin, bu tutumuna karşı yoğun bir kampanya açılması bekleniyor.

İSPANYA'DA BİR NEONAZİ KAMPI ORTAYA ÇIKARILDI

İspanya'da başkent Madrid'in 50 km. kuzeybatısında İspanyol ve Federal Alman neonazilerinin kurduğu bir kampın ortaya çıkarıldığını açıkladı. San Lorenzo del Escorical bölgesinde meydana çıkarılan neonazi kampının kurucularının 50 ispanyol ve Batı Alman neonazisi olduğu bildiriliyor. Kampın kurucusu neonazilerin burada eğitim yaptıkları da haber veriliyor. Bu arada kampın girişinde İspanyol ve Alman faşistlerinin geçmiş dönemde giriştikleri sıkı işbirliğinin ahısına bir şild astıkları da belirtiliyor. Federal Almanya'da gittikçe güçlenen neonazizmin yurtdışı ilişkileri konusunda yeni ortaya çıkarılan bu olay, hem İspanyol hem de Federal Almanya'daki ilericiler tarafından büyük tepkiyle karşılandı.

Emperyalizme bağlantısızlardan bir tokat

Havana'da yapılan Bağlantısızlar 6. Doruk Toplantısı geçen hafta sona erdi. Toplantıda kabul edilen karar tasarısında ABD emperyalizmi sert biçimde kınanırken, Bağlantısızlar hareketinin ulusal kurtuluş savaşlarının yanında olduğu bir kez daha vurgulandı.

Bağlantısız ülkelerin emperyalizme, faşizme ve yeni sömürgeciliğe karşı mücadelede kararlı olduklarının birkez daha belirtildiği 6. Doruk toplantısı karar tasarısında, özellikle ABD emperyalizminin Dünyanın çeşitli yerlerinde uygula dığı politika eleştirildi ve ABD yanlısı kukla hükümetlerin Bağlantısızlık hareketinden soyutlanması yolunda ileri adımlar atıldı. Bu soyutlanma olaylarından biri, ABD emperyalizminin güdümünde İsrail ile ikili barış anlaşması imzalayan hain Sedat'ın Mısır'ı ile ilgili idi. Başta Küba, Vietnam, FKÖ, ilerici Arap rejimleri olmak üzere bazı bağlantısız ülkeler Mısır'ın hareketten çıkarılmasını savundular. Bağlantısızlık hareketi içindeki ilerici kanadın bu talebi tam olarak gerçekleşmedi. Ancak, Mısır'ın hareketten çıkarılması konusu 1981'de yapılacak Dışişleri Bakanları konferansının gündem maddesi olarak kararlaştırıldı.

Doruk toplantısında en çok tartışılan konulardan biri de Kamboçya sorunu idi. Kamboçya halkı tarafından devrilen Pot Pot katilinin ülkeyi temsil edemeyeceği görüşü ağırlık kazandı. Karar tasarısında Kamboçya'nın üyeliğinin 1981'e kadar boş kalması ve 1981'de yapılacak olan Dışişleri Bakanları toplantısında konunun yeniden ele alınması kararlaştırıldı. Bu karar, Pol Pot rejiminin hareket içinde tüm temsil olanaklarını yitirdiği biçiminde yorumlandı.

Havana toplantısında kabul edilen karar tasarısında, yeni uluslararası ekonomik düzen doğrultusundaki çalışmaların hızlandırılması ve petrol üreticisi olan bağlantısız ülkelerin, geri kalmış ülkelere öncelikle petrol satmaları konusu işlendi.

Karar tasarısında ele alınan konulardan biri de Kıbrıs sorunuydu. Tasarıda Kıbrıstaki tüm yabancı askerlerin geri çekilmeleri isteniyordu. Kıbrıs'ın bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi de ele alınıyordu. Bu karar, Türkiye'deki gerici çevreler tarafından bilinen tepkilerle karşılanırken, CHP ağırlıklı hükümet de bu tepkiler zincirinde yerini alıyor ve Türkiye'nin dışa bağımlı dış politikasının doğal bir sonucu olan bu haklı kararı kınıyordu.

Bağlantısızlar Havana'da birleşti

Toplantıda en çok üzerinde durulan konulardan biri de ırkçılık konusu oldu. Özellikle Afrika'da emperyalizme, ırkçılığa ve sömürgeciliğe karşı savaşmakta olan ulusal kurtuluş hareketlerinin Bağlantısızlar tarafından sonuna kadar destekleneceği belirtiliyor, ırkçı rejimlere destek olan emperyalist ülkeler kınanıyordu. Bağlantısızlar hareketinin dünyadaki tüm ilerici güçlerle birlikte barış ve yumuşama, silahsızlanma doğrultusunda hareket etme ilkesinin toplantıda sağlamlaştığı da toplantı karar tasarısında ele alınıyordu.

Emperyalizmin tüm bölme çabalarına, manevra ve entrikalarına karşın Havana doruğu başarıyla sona erdi ve Bağlantısızlık hareketinin kuruluş ilkelerinden hiçbir sapma gerçekleştirilemedi. Bu başarıda, en başta hareket içinde yer alan sosyalist ülkeler pay sahibi idiler. Küba'nın, Vietnam'ın, Afganistan'ın Angola'nın baştan sona kararlı biçimde anti-emperyalist, anti-ırkçı, anti-şoven ilkeleri savunmaları ve onların savundukları ilkelerin ilerici bağlantısız ülkelerin desteğini görmesi bu başarının temel nedenlerinden biriydi. Başta Sovyetler Birliği, sosyalist ülkelerin bağlantısızlık hareketine karşı gösterdiği içten dayanışma da bu başarının nedenlerinden biri oldu.

Havana'da kabul edilen karar tasarısı, bir yandan da anti-emperyalist tutumun pekiştirilmesiyle, emperyalizme karşı yürütülen mücadelede sosyalist sistemle kendiliğinden bir yakınlaşma sağladı. Bu yakınlaşmayı hazmedemeyen emperyalistler ve onların yardakçısı tekelci basın, toplantıyı karalamak için elinden geleni ardına koymadı. Türkiye'de burjuva basınının faşist gazetelerden, liberal görünümlülerine kadar aynı tutum içine girmesi, kapitalist ülkeler zincirinde tek merkezli görünen bir antipropaganda dalgasının yansıması görünümündeydi. Örneğin Washington Post'da yayınlanan ve bağlantısızlık hareketini karalamaya çalışan iğrenç bir karikatür Türkiye'de hem Hergün, hem de Milliyet gazetelerinde yer bulabiliyordu. Ne var ki emperyalizmin dün ya çapındaki bu çabaları bir işe yaramadı ve Havana doruk toplantısından antiemperyalist, doğrultuda bir karar tasarısının çıkması engellenemedi.

Bağlantısızlar hareketi, Kıbrıs halkının dostudur

Kıbrıs için barış cephesi

Havana'da yapılan Bağlantısız Ülkeler 6.Konferansı'nın önemli tartışma konularından biri de, Akdeniz ve Ortadoğu'nun güvenliği ve bölge barışının korunmasını yakından ilgilendiren Kıbrıs sorunuydu. Kıbrıs sorununun başlıca tartışma konularından biri olması nedeniyle, Türk toplumunun gözleri Konferans süresince Havana'da oldu. Evsahibi Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'nun açış konuşmasında ve Konferans belgelerinde Kıbrıs'a ilişkin bağlantısızlar görüşüne, gerici Denktaş yönetimi açıkça karşı bir tutum içinde oldu. Dünyamızın genel politik ortamını doğrudan etkileyebilecek bir etkinliğe sahip olan bağlantısızlar hareketine açıkça ters bir tutum içinde olmak, doğrusu hem Ecevit hükümeti, hem de Denktaş yönetimi için tahliksizlikti!

Ne var ki, bağımsızlıktan Kıbrıs'ın emperyalizme daha fazla bağımlı kalmasını anlayanların yanında, bu güçlerden daha da önemli bir etkinlik taşıyan güçler de vardı. Kıbrıs Türk kesiminin işçi ve emekçileri, onların kitle örgütleri, Kıbrıs sorununun çözümü için bağlantısız ülkelerin görüşlerine kulak verilmesini istiyorlardı. Kıbrıs'ın ilerici, demokratik, barıştan yana güçleri, adil ve kalıcı bir barış için, toplumlararası gerginliğe son verilmesi için, Kıbrıs'ın bölge halkları üzerinde bir tehdit unsuru olarak kullanılmasını önlemek için, Bağlantısız ülkelerin kararlı tutumunun önemli bir işlevi olduğu görüşünü savunuyorlardı.

Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı Özker Özgür, sorunun bu yanına dikkat çekerek, Bağlantısız Ülkeler Konferansı'nın, yapıldığı bir sırada, Kıbrıs'ı bölüp NATO'laştırmak isteyen emperyalizmin maşası olunmadığının kanıtlanmasını istedi. "Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti" nakaratlarından kesinlikle vazgeçilmesini isteyen Özgür, "Bizim çağrılmadığımız toplantılarda alınan kararlar bizi bağlamaz" gibi çıkışlarla bağlantısızların Kıbrıs sorunundaki etkinliğini azaltmanın mümkün olmadığını belirterek, taşvan gimi dağa küsülmememesini istemiş ve şunları söylemiştir: "Bağlantısız ülkeler, Kıbrıs'ta toplumlararası uzlaşır bir çelişki olduğunu dikkate almalıdırlar... Toplumlararası görüşmelerin yeniden başlayabilmesi için ağırlıklarını koymalıdırlar..."

değişen dünya

Bağlantısızlar Havana zirvesi sonuçlandı. Zirve öncesi ve süresince emperyalizmin sözcülerince üretilen bölünme söylentileri gerçekleşmedi. Ülkemiz basınına da hemen yansıtılan Hareketin niteliği ve geleceğine yönelik spekülasyonlara karşın zirve kararları Bağlantısızlar Hareketinin anlam ve içeriğini, geliştirme doğrultusunu ortaya koyan özellikler taşıyor.

Toplantı sonunda yayınlanan bildiri bağlantısızlar hareketinin bütün ilerici güçlerle birlikte barış, yumuşama ve silahsızlanma doğrultusunda ve emperyalizme, ırkçılığa, sömürücülüğe karşı mücadele kararlılığını ifade etmekte. Dünyanın çeşitli yörelerindeki uluslararası nitelikli çatışma noktaları üzerine belirlenen görüşler de bu ifadenin nasıl somutlandığını ortaya koymakta.

Bağlantısız ülkelerin tümüyle homojen bir yapı oluşturduğu elbette söylenemez. Bunlar arasında sayıları fazla olmasa da emperyalist sistemi egemenlik alanında olanların da yer aldığı bir gerçektir. Ancak üzerinde birleşilen noktalar hareketin özünü belirlemekte, felsefesini açıklamaktadır. Bu nedenle Bağlantısızlar Hareketine üye olmanın koşulunun ve varlık nedeninin "ideolojik tarafsızlığı" içermesini istemek bosuna bir çabadır.

"Rum tezleri falan..."

Emperyalizm sözcülerinin yaymak istedikleri Bağlantısızlığın koşulunun "ideolojik tarafsızlık" olması gerektiğidir. Böyle bir çabanın hedefi kuşkusuz Hareketi bölmek ve etkisizleştirmektir. Oysa Bon zirve toplantısında da bir kez daha belirlendiği gibi, Hareketin hedefi barış yumuşama ve silahsızlanma doğrultusunda emperyalizme karşı mücadele ve karşılıklı çıkarlı saygı çerçevesinde uluslararası işbirliğini gerçekleştirmektedir. Kısacası uluslararası ilişkilerin demokratikleşmesi olan bu ilkeler sosyalizmin de uluslararası politikasının ilkeleridir ve bu nedenle sosyalist ülkelerle bağlantısız ülkelerin somut işbirliği ve dayanışma platformu oluşmaktadır. Yine aynı nedenle askeri bloklara üye olmayan sosyalist ülkeler Bağlantısızlar hareketi içinde giderek etkinleşmektediler. Son zirve toplantısı bu gerçeği emperyalizmin bölme emellerini boşa çıkararak bir kere daha sergilemiştir.

Bağlantısızlar hareketinin ilkeli niteliğinin somutlanmasının bir örneği de Kıbrıs konusunda alınan kararlar da görülebilir. Kıbrıs konusunda Havana'da alınan kararlar; "Kıbrıs'tan tüm yabancı askerlerin derhal ve koşulsuz olarak çekilmesi, adanın nüfus yapısını değiştirmeye yönelik girişimlerin durdurulması, göçmenlerin evlerine dönmesinin istenmesi, işgalin devamının kınanması" söz konusu ilkelerin belirli bir somut durumda ifadesinden başka bir şey değildir. Dolayısıyla, Havana kararlarını "Rum tarafının isteklerinin kabulü" olarak değerlendirmek gerçek dışı olduğu gibi, söz konusu ilkelerin red edilmesinin ifadesinden başka bir şey de olamaz. Durum böyleyken, ortaya çıkan sonucun, "Rumların becerikli kulis faliyetlerinden" doğduğunun söylenmesi hiçbir zaman inandırıcı olamıyacaktır.

Zirve'yi ilkeler doğrultusunda değil de Rumların sözleriyle hareket eder göstermeye kalkışanların, Kipriyanu'nun ABD'yi hedef göstermemeye çabalıyan konuşmasıyla, zirve kararlarının karşılaştırmasını yapmaları yararlı olacaktır. Böyle bir karşılaştırma, "onurlu bir dış politika" vaadiyle ortaya çıkanların, "Rum tezleri, falan filan" şoven demagojileriyle emperyalizmin dümen suyunda kalarak ülkemizi uluslararası yaşamın gelişme dinamiğine ters düşüren bilinçli tercihlerini ortaya koyacaktır.

• **nail serikoğlu**

İşçi Kültür Derneği Genel Başkanı Yılmaz Onay:

"SOMUT EYLEM PROGRAMI GÜNDEMDE"

Türkiye'de son günlerde kültür ve sanat alanındaki baskıların yoğunlaştığı gözleniyor. Antalya Film Festivali'ne katılacak bazı filmlerin "Sansür kurulu" tarafından yasaklanması, Festival jüri üyelerinin istifasıyla sonuçlandı. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı ise, önce Genco Erkal ile Zeliha Berksoy'un oynadıkları Dostlar Tiyatrosu'nun "Brecht Kabare" adlı oyununu yasakladı. Meral Taygun'un oynadığı, Nazım Hikmet'in "Memleketimden İnsan Manzaraları" adlı yapıtının oyunu da sıkıyönetim yasağından kurtulamadı. İşçi Kültür Derneği Başkanı Yılmaz Onay bu baskılar üzerine YÜRÜYÜŞ'ün sorularını yanıtladı:

Sinema sansür tüzüğü ve Dostlar Tiyatrosu'nun "Bercht Kabare" oyununun yasaklanması üstüne görüşünüzü belirtir misiniz?

Yeni sansür tüzüğü, sinema sanatının emekçi yığınların mücadelesinde yerini alması ve böylece sanat olarak da yükselmesi yolundaki gelişimi öldürücü bir darbedir. Öte yandan oyun yasaklanması ile yanyana söylendiğinde, birinin bu geniş kapsamlı önemine karşın diğeri tekil bir olaymış gibi görünebilir. Oysa Brecht-Kabare oyununun yasaklanışı da, yasaklama mekanizmasına iyi bakıldığında bir rastlantı değil, tiyatro alanında da tezgahlanan öldürücü bir sansür işleyişinin somut sonucu olarak ayrıca önem kazanmakta. Bir farkla ki, sinema sansürü, resmen ilân edilen bir tüzük dolayısıyla daha açık görünüyorsa, tiyatro sansürü tersine, tüzüklerde, yasalarda hatta sıkıyönetim bildirilerinde ifade edilmeyerek, bir çeşit "gizli" uygulanmağa çalışılmaktadır. Bu da 12 Mart döneminden tanıdığımız yöntemden başkası değildir. Kâğıt üstünde resmi yaptırım olarak sadece "bildirim" yükümlülüğü gösterilir. (Hatta kendi salonunda oynayan bir profesyonel topluluk için bu bile geçerli olmamak gerekir) Ama uygulamada, bildirim veya fiyat alma işleminin arasına, o işlemi kabul etmek için bile emniyetten, sıkıyönetimden oyunun metni için —giderek oyunun oynanış detayları için de— izin mecburiyetleri sokuşturulur. Bunları hangi makam, hangi tüzük, yasa, ya da yasal bildiriye dayanarak koyar, bunu bilemezsiniz, hatta sordurulmaz da. Cevap, açık kapalı tehditler, bir bahane bulunup kapatmalar vb. olur. Bilindiği gibi derneklerin zaten her türlü etkinlikleri için önceden izin şartı çoktandır konmuştu. Bu şartın da, kültür sanat alanındaki etkinlikler için tam bir sansür —üstelik de en keyfi biçimde— olarak uygulandığını aylardır biliyoruz. Ama işte burjuvazi, bu üstü kapalılıklardan yararlanarak "bizde de bazı" 'demokrasi'lerindeki gibi sadece sinemada sansür var, bunun dışında sansür yok, demokratik özgürlükler yürürlükte" diye kamuoyunu aldatmağa çalışıyor. Oysa her biçimde "önceden izin alma" şartı, özünde de, uygulamada da sansür demektir, başka da hiçbir şey demek değildir. Bunun gizli kapaklısı, sinema alanındaki açık sansürden daha az öldürücü olmadığı gibi, üstelik kamuoyundan gizlendiğinde, yani sanatçı da uzlaşmaya girdiğinde, burjuvaziye, bir yandan en keyfi sansürü alabildiğine uygulayıp öbür yandan "özgürlükçü" lük yalanını sürdürme olanağını vermekte, ayrıca halkı aldatma suçuna sanatçıyı da ortak etme şansını sağlamaktadır.

Kısacası son olaylar, işçi sınıfının, emekçi halkın, kültür sanat yoluyla mücadelesine ve böylece kültür ve sanatın da gerçekten yükselmesine karşı, sermaye sınıfının hem baskıcı, hem iki yüzlü saldırısının, üstelik gene emekçi halkın umutlarını ve oylarını kullanarak işbaşına gelmiş bir iktidar eliyle öldürücü aşamalara tırmandırılmasıdır. Önce dernek ve benzeri örgütlenmeler düzeyinde kültür ve sanat çalışmaları burjuvazinin icazetine bağlanarak tümden ölüme mahkum edilmek üzere bitkisel hayata sokulmak istendi. Bu uygulamaların yasalaşmasına bile çalışılıyor. Ardından ticari nitelikli (yani burjuvazinin kendi has kurum biçimi olduğundan yoketmeğe yönelmediği) profesyonel topluluk biçimindeki ilerici, demokrat, sosyalist kültür-sanat çalışmalarını, açık ve gizli sansürle özene uygun üretilemez, işleyemez ve kitlelere ulaşamaz hale getirerek öldürme yoluna girmiş bulunuyor. Demek ki, işçi sınıfımızın ve tüm demokratik sınıf ve katmanlarımızın kültür sanat alanındaki mücadelesine yönelik bir "kültür-sanat katliamı"nın halkaları tamamlanmakta.

Peki bu tırmanmaya karşı mücadeleyi nasıl görmektesiniz?

Bir defa kültür sanat alanında da kendi yıkımını ve çürümesini fiilen yaşamakta olan burjuvazinin, kendi sınıf çıkarları doğrultusunda, geleceğin güçlerine çıkmek istediği bu "katliam" yolunun bizim için asla "kader" olmadığını kesinlikle görmek gerek. Ancak, bu alanda da burjuvaziye karşı mücadelede kişiler, firmalar, dernekler, örgütler olarak tek tek "sıyırabileceğini" sanmanın, hele sosyal demokrasinin iki yüzünden birinin koruyucu kanatlarına umut bağlamanın çıkar yol olmadığı da yeterinden çok fazla deneylerle yaşandı. Demek ki, bu alanda da alınacak herhangi bir olumlu somut sonuç, herhangi bir mevzi, ancak mücadeleyle alınabilir; bu mücadelede de genel demokrasi mücadelesinden ve dolayısıyla bağımsızlık demokrasi sosyalizm mücadelesinden kopuk olamıyacağı gibi, kendi içinde de güçlerin örgütlü eylem birliğinden geçer. Bunun zorunluluğu kadar somut programının verileri de artık iyice belirlginleşmiştir. Yeter ki birleşik güç olarak hayata geçirilebilsin. Zaman artık iyice önem kazanmıştır.

İşçi Kültür Derneği olarak biz, ilgili tüm örgütlerle artık somut eylem programı üzerinde hazırlık alışverişine geçiyoruz ve gelişimlerden kamuoyunu da bilgilendirerek onu mücadele yönünde oluşturma gayretimizi daha da yoğunlaştırıyoruz. Bu mücadelede sorumluluğumuzun gerektirdiği yeri alma yükümlülüğümüzün baştan beri bilincindeyiz. Çünkü inanıyoruz ki, kültür ve sanat alanında da demokrasi mücadelesi, uzun soluk isteyen büyük güçlüklerle dolu olmakla birlikte, işçi sınıfının öncülüğünde örgütlü mücadeleyle bütünleştikçe yükselecek ve faşizmi ezerek kesinlikle zafere ulaşacaktır.

ANKARA'DA BİR OYUNU YASAKLANAN ANKARA SANAT TİYATROSU 1971 DÖNEMİNDE DE KAPATILMIŞTI

ANKARA'DA YASAKLANAN BRECHT–KABARE'NİN YÖNETMENİ GENCO ERKAL, YÜRÜYÜŞ'E BİR DEMEÇ VERDİ

Genco Erkal:

Tehlike çanları bizi uyarsın

Sıkıyönetimin altındaki bir kentte, üç ay önce oynanmasında sakınca görülmeyen bir oyun, üç ay sonra hiç bir yasal kovuşturmaya gerek duyulmadan ve herhangi bir somut gerekçe gösterilmeden aynı sıkıyönetim komutanlığınca yasaklanabilir mi?

Kararın yeniden gözden geçirilmesi ve düzeltilmesi için sürekli başvurulan askeri-sivil ilgili makamlar sanatın özgürlüğünü hiçe sayarak, zaten çok güç koşullar altında yaşam savaşı veren bir ödeneksiz tiyatronun uğradığı maddi-manevi zararlara aldırmaksızın, olumlu ya da olumsuz herhangi bir yanıt vermeden susabilir mi? Anlaşılıyor ki günümüzde ve ülkemizde bu mümkündür.

Bir soru daha soralım öyleyse: Böylesi bir ülkede "özgürlükçü" demokrasiden, düşünce özgürlüğünden söz etmek mümkün müdür?

Bu yazının yazıldığı sırada Dostlar Tiyatrosu Ankara'da, turne koşullarında uğradığı haksızlığın, sanatın özgürlüğünü ciddi biçimde zedeleyen antidemokratik bir uygulamanın düzeltilmesini beklemektedir. Tek başına bu olay pek önemli olmayabilir. Bu yasağın önümüzdeki günlerde kalkması da fazla bir şey değiştirmez. Önemli olan, Brecht-Kabare'nin yanında Nâzım Hikmet'in 1941-1942'den İnsan Manzaraları'na uygulanan baskı yöntemleriyle, ilk uyarıcı sonuçlarını Antalya Festivali'nde gözlemlediğimiz yeni sansür tüzüğüyle ülkemizin nerelere götürülmek istendiğidir.

Bu durumda özellikle sanat ve kültür emekçilerine, daha genelde ülkemizin tüm ilerici, demokrat, yurtsever ve sosyalistlerine önemli görevler düşüyor. Belirtiler ortada, tehlike çanları sürekli bizleri uyarmakta. Bugün bu olanlar karşısında kesin tavır alamazsak, yakında hep birlikte susmak zorunda bırakılabiliriz. Sanat ve kültür alanını tüm antidemokratik yasa ve uygulamalardan arındırmalıyız. Bu da ancak faşizmin her türlüsüne karşı vereceğimiz örgütlü mücadeleyle mümkün olabilecektir.

"Dinleyin, duyduğunuz çakalların ulumasıdır/ Safları sıklaştırın çocuklar,/ Bu kavga faşizme karşı, bu kavga hürriyet kavgasıdır."

HAVASS
yayınları

ÖZEL KİTAPLAR DİZİSİ: 001

SOVYETLER BİRLİĞİ DEVLET KAPİTALİSTİ Mİ SOSYALİST Mİ?

david purdy
b.britanya komünist partisi enternasyonal sosyalistlerin marksist bir eleştirisi

Türkçesi: Erol Balkan

30 Lira

ÖZEL KİTAPLAR DİZİSİ: 002

İŞÇİ HAREKETİ İÇİNDEKİ SİYONİST AJANLARA KARŞI MÜCADELE ve LENİN

jean allemand
jean claude sage

türkçesi: sibel özbudun

40 Lira

ÖDEMELİ İSTEYİNİZ
Havale ve Yazışma
HAVASS Yayınları P.K.55, Teşvikiye/İst.
Posta masrafı yayınevi tarafından ödenir.
On kitaplık siparişlerde %20 indirim yapılır.
Posta çeki no: 10863-4 TEL:46 13 19

Kartal Kültür Şenliği

Pir Sultan'dan bügüne

Kartal Kültür Şenliğinden bir görüntü

İstanbul Kartal Belediyesi tarafından düzenlenen 3. Kartal Kültür ve Sanat Şenliği yapıldı. Kartal Belediye Başkanı M. Ali Büklü'nün "Bu şenlik halkın şenliğidir" demesine karşın, sunulan programda eğlenceye ağırlık verildiği ve egemen kültürün ağırlığı taşıdığı gözleniyordu. Buna rağmen şenliğe katılan ilericiler Kartal şenliğini Sanat ve Kültür'ün demokratikleşmesi için bir mücadele alanı saydılar ve şenliği desteklediler.

Şenlik boyunca en çok halk oyunlarına yer verildiği görüldü. Gelenek ve göreneklere bağlılığın bu denli mutlaklaştırılması, sanat ve kültürü gerici içerik kazanabilecek bir noktaya getiriyordu. Ancak bazı olumsuzlukların yanısıra, şenlik boyunca birçok olumlu davranışlar da görüldü.

Şenlik etkinliklerinin biçim ve içeriği, bilinçli işçi ve emekçilerin yoğun olarak oturduğu Kartal'ın bu özelliği dikkate alınmadan oluşturulmuştu. Halkın ilerici niteliği kullanılmış, şenliğe ilgiyi canlı tutmak Zülfü Livaneli'nin de katılacağı duyurulmuştu. Ancak bu gerçekleşmedi ve bu davranış halkın protestoları ile karşılandı.

ŞENLİĞE KATILANLAR

Şenliğe katılanlar arasında en başta Görsel Sanatçılar Derneği geliyordu. GSD tarafından yayınlanan basın bülteninde şenliğe katılınmasının amacı şöyle açıklanıyordu:

"GSD, sanatın halkın malı olması, köklerinin emekçi kitlelerin içlerine uzanması, geliştirici, birleştirici, bilinç aktarıcı özelliklerinin kitlelere mal olması için savaşımını pekiştiriyor. Bu amaç doğrultusunda tüm demokratik kuruluşların, ilerici güçlerin ve yerel yönetimlerin işbirliğini ısrarla savunan GSD, Kartal Belediyesi'nin ilerici demokrat tutumunu değerlendirerek, III. Kartal Kültür ve Sanat Şenliğinde yer alarak bu tutumunu kanıtladı."

KURDAKUL'UN KONUŞMASI

3. Kartal Şenliği'nin ikinci günü Türkiye Yazarlar Sendikası adına Yönetim Kurulu üyesi Şükran Kurdakul bir konuşma yaptı. Yazar örgütlenmelerinin işlevi gibi önemli bir konunun kendilerine ayrılan kısa süre içinde tüm boyutları ile işlenmesinin güç olduğunu belirten Kurdakul özetle şöyle dedi:

"Pir Sultan Abdal Türkiye halkının yüreğinde yaşıyor. Katili Hızır Paşa tarihin çöplüğündedir. Yıllar boyu oradan oraya sürülen Namık Kemal'in yapıtları kültür mirasımızın arasında, onu süren padişah efendiler tarihin mezarlığındadır.

Tevfik Fikret'ten Nazım Hikmet'e, Sabahattin Ali'den Orhan Kemal'e kadar kaç kuşak toplumsal ilerleme bilincini rayından çıkarmak isteyen siyasal iktidarlar karşısında susmadılar. Sizler adına.. Bugünkü yazar, sanatçı kuşakları aynı bilinç düzeyindedirler. Şu anda inanıyorum ki, Türkiyemizin herhangi bir yerinde, bir kapalı salontoplantısında, radyoda, bir gazetede çağdaşlaşmamıza engel olan uygarlık düşmanı ceza yasasının 141 ve 142. maddelerinin kaldırılması için seslerini yükseltenler vardır. Bu maddelerin kaldırılması savaşımını kimse engelleyemeyecektir. Otuz yıl önce sizlerin grev hakkını toplu sözleşme haklarını isteyen yazarları, grev girişimlerinde bulundukları için kardeşlerinizi zindanlarda tutanların tarihin çarklarını geri döndürme olanağını bulmaları hadlerine düşmemiştir. Yahya Demirel'in amcasının da haddine düşmemiştir..."

4. ŞENLİK NASIL OLMALI?

3. Kartal Şenliği'nde göze çarpan en belirgin aksaklıklardan biri, Kartal halkının şenliğe sadece seyirci olarak katılmasıydı. Geçmiş kültür ve sanat geleneğiyle, bu günün kültür ve sanat değerlerinin canlı dinamik bir süreç olarak kavranması, geleceğin sanat ve kültürünün oluşturulması doğrultusunda kalıcı adımlar atılamadı.

Şenliğin olumlu yönlerini sağlayanlar, etkin olarak şenliğe katılan GSD ile TYS oldu. Bu iki ilerici örgüt, şenlikteki çalışmalarıyla hem halkla olumlu bir diyalog kurulmasına yardımcı oldular, hem de sanat ve kültür olayının sınıfsal boyutlarda ele alınmasının gereğini vurguladılar.

Kültür ve sanat şenliklerine, bu alandaki demokratik kitle örgütlerinin etkinlikleri ile katılmaları yanında, etkinliklerin oluşturulması konusunda katkılarının sağlanması da gerekiyor. Yerel yönetimlerle bu birlikteliği sağlayarak iş ve eylem birliğinin gerçekleştirilmesi, şenliklerin gerçekten halkın malı olmasına, ilerici demokratik kültürün gelişimine katkıda bulunacaktır.

4. Kültür ve sanat şenliğinin ilerici kültür ve sanatın gelişimini sağlayacak bir şenliğe dönüştürülmesi, sanat ve kültür alanındaki demokratik kitle örgütlerinin çabaları ile başarılacaktır.

BUGÜNDE

Şükran Kurdakul

Vay Ceyhun vay

"Daha dağlar var önümüzde
Alıştı al kanım caddelere
Yollara ve maydanlara
Akar oluk oluk
Boşanır bardaktan boşanırca
Tutar geçitleri öfkem
Tutar gözlerimdeki yaşı
Sırası çoktan geçti
Oturup ağlamanın
Geldi çattı çoktan
Kavga zamanı."

"KÖZ" adlı şiirinde böyle diyordu Ceyhun.

Şimdi dizeleri okurken yüreğimin kırık pencereleri hayın bir rüzgar yemiş gibi sallanıyor.

Aydın Hatiboğlu, Bülent Habora, Eray Canberk, Afşin Timuçin, Gürol Sözen ve 1960 kuşağının öteki edebiyatçıları, sanatçıları ile birlikte tanımıştım onu.

önettiğim iki dergide (Yelken ve Ataç) yazanlar arasındaydı .

Biz, yeni kültür olanaklarına açılma girişimlerimizin ilk evresine özgü sıkıntılarla sevinçleri bir arada yaşarken, 27 Mayıs öncesi eylemlerin birincil güçleri olan Ceyhun gibi öğeler, öğrenci kesiminde yeni tür örgütlenme zorunluğuna çözüm arıyorlardı.

Yaman bir kuşağın adamlarıydı onlar.

Kendilerine güvenen.

Öğrenmeyi eylemle birleştirme becerisi kazanmış.

Uluslararası Barış Şenlikleri düzenleyerek "Tek Parti" döneminden kalma kapalılığı yırtan onlardır.

Uygarlığı, sevgiyi, kardeşliği, ülkeler arası yakınlaşmalarla Helsinki anlaşmasından bu kadar yıl önce yaşama geçirmek isteyen onlardır.

Uygarlığı, sevgiyi, kardeşliği ülkeler arası yakınlaşmalarla Helsinki anlaşmasından bu kadar yıl önce yaşama geçirmek isteyen onlardır.

Ceyhun eylemde yaşadığını, şiirlerine yansıtırken, Anadolu insanına özgü arınmışlığı yitirmedi hiç bir zaman.

Barikatları göğüslediğini söylediği halkın "bir gün mutlaka karanlığın dar penceresinden" geçeceğine inandığını yazarken verdiği sözü tutmak için kendini uğraşına adayan güneyin bu yaman delikanlısı ne içtendi.

Daha ilk basımında, "Şairler ve Yazarlar Sözlüğü'nde ona ayırdığım bölüme şöyle yazmışım.

"Can CEYHUN (şair 1940) Kozan/Adana'da doğdu. Orta öğrenimini Adana Erkek Lisesi'nde, yüksek öğrenimini, askerliğinden sonra, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde tamamladı (1970), Yetiştiği yıllar Adana'da "Şölen" ve kendi yayımı 18 Dergisindeki (1958-59) şiirleriyle adını duyurdu. Daha sonra "Yelken", "Ataç" ve "Dost" dergilerinde (1961-69) yazdı. Köyde, kentte, fabrikada, okulda ileriye doğru atılan güçlerin kavgalarını yan-

CEYHUN CAN
umut
devrimci savaşta

sıtma çabasında bir şair olarak göründü. İkinci kitabı, Ceza Kanunun 142. maddesine aykırı görülerek, koğuşturma açıldı ve toplatıldı. Eserleri: Soy Savaş (1966), Umut Devrimci Savaşta (1970).

Devrimci Savaşta, gökyüzünden Kozan dağlarına ağan bir yıldız gibi geçti Ceyhun.

"Yarın"ı donatan dizelerindeki gibi yarınlara güvencini yitirmeden.

Anayasa'yı değiştirecek ..miş

Yahya Demirel'in amcası seçim öncesinde "özel sektör"e yağ çekiyor.

—Anayasa'yı değiştireceğiz!

Morrison firmasının eski temsilcisi daha Adalet Partisi'nin başında "zuhur" ettiği aşamada, en belirgin özelliği *"Meclis diktası"*'na izin vermemek olan 1961 anayasasına düşmanlığını gizlememiştir.

Bir yandan ulusal istence (iradeye) bağlılık yeminleri ederek tarihimizde ilk kez halkoyu'nun onayını almış Anayasa'ya sığınacaksın.

ÖTE YANDAN, demokrasinin "asgari" yaptırımlarına koşut maddeleri kuşa çevirebilmenin ayak oyunlarını arayacaksın.

Öyle sanıyorum ki, seçimlerde, özellikle köy, mahalle vb. küçük birimlerdeki toplantılarımızda örgütlerin yasa, ceza yasası, anayasa konularını, Anayasa maddelerinin gerekçelerindeki hukuksal anlayış çerçevesinde işlemede bu aşamada da yarar var.

Yalnız dinleyenlerin yasal güvence bilincini algılamasına yardımcı olmak bakımından değil.

Yahya Demirel gibilerin ticaret mantıkları ile amcasının siyaset mantığı arasındaki koşutluğu somutlamak için.

Ve Anayasa'nın özüne aykırı olduğu gerçeğine artık asker-sivil yargıçların, savcıların da inanç belirttikleri 141, 142. ve benzeri maddeleri değiştirme adına bunca yıl niye savaştığımızı anlatabilmek için.

Ve de devlete yükümlediği görevleri sergileyerek, siyasal iktidarların bu görevlere nasıl yan çizdiklerini somut örneklerle gösterebilmek için.

Savaşım sürüyor.

İş Bankası Genel Müdürlüğünden İktisat Bakanlığı'na getirilir getirilmez, Celal Bayar, dönemin iş adamlarına güvence vermek için topladığı "Ali İktisat Meclisi" nam kongreden devletin yatırımı ve öncülüğü ile yaratılan sanayii kuruluşlarının kökleşip belirli ve güvenilir kâr getirme aşamasına geldikleri zaman, "Hususi müteşebbisler"e mal edilmesi yolunda karar çıkartmıştı.

Şimdi, "Hür Teşebbüs Konsey"lerini oluşturan firmalar zimmet defterlerini karıştırsın, bu gerçekleri göreceksiniz.

İsmet İnönü'nün son başbakanlarından Şemsettin Günaltay, hükümet programını okurken, savaş içinde, özellikle karaborsa oyunları ile, palazlanma olanağı bulan burjuvaziye güvence veriyordu.

Şimdi TÜSİAD'ları oluşturanların ülke ekonomisini tekellerine alma yolundaki kazanımlarının esrarını araştırın bu kollamaları göreceksiniz.

Demokrat Parti, programının "umumi prensipler" bölümünde "İktisadi hayatta özel teşebbüs ve sermayenin faaliyeti esastır. Onun için hususi teşebbüs ve sermayeye serbestlik ve güvenle çalışmak şartları ve yeni iş sahaları sağlanmalıdır." (madde 43) diye para babalarına bir tür iktidar odaklığı güvencesi veriliyordu.

Şimdi uluslararası tekellerle ortaklık kurma düzeyine gelenlerin geçmişini araştırın, o siyasal iktidarın koynunda büyüdüğünü göreceksiniz.

Kaçtır vurgulamaya çalışıyorum.

Genel doğrular içinde ülke gerçeklerini somut örneklerle ifade ederken "anlaşılmayacağımızdan" korkmayacağız.

Evet, Yahya Demirel'in amcası seçim öncesinde özel sektöre yağ çekiyor

— Anayasayı değiştireceğiz!

Öyleyse gücünü Mustafa Suphi'lerden Hasan Basri'lere; Vedat Demircioğullarından Ceyhun Can'lara kadar şehitlerimizingücünden alan kürsülerimizden bir ağızdan soralım kendisine.

— Anayasayı Mason Cemiyeti'nin tüzüğü mü sandın?

Can'ın bayrağı ellerimizde

Türkülerimizde yaşatacağız seni Ceyhun

YAVUZ ÜNAL

MHP Küçük Kurultayı'nın, tüm ilericilere, yurtseverlere, demokratlara ve sosyalistlere kurşun sıkılması için çağrı yaptığı saatlerdi. Faşist canilerin kurşunlarıyla taranan Ceyhun Can'ın başı, okumakta olduğu Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın Organı ÇARK BAŞAK'ın üzerine düştü.

Marks, "Hiç bir sınıfa öteki sınıftan almaksızın bir şey veremezsiniz" demişti. Çukur'un sermayesi, sabancıları, karamemetleri, sapmazları nasıl kurmuşlar saltanatlarını acaba? Nasıl sürdürüyorlar?

Uzağa gitmeye gerek yok. Bossa'da neden 900 işçi birden gözaltına alındı? Çukur'da ve tüm yurt sathında, her gün artan sayıda işçi, aydın, öğrenci neden öldürülüyor? İşçinin, aydının düşmanı, demokrasinin düşmanı Demirel, güneyde, kendi eylemlerinde yaralanan canileri tedavi etmek için özel hastane kurulabilecek kadar kurumlaşmış olan faşist hareketi neden görmüyor? Neden koruyor ısrarla?

Neden kapatamıyor CHP, faşist MHP'yi ve yan kuruluşlarını da, sürüngenler gibi cılız demeçler vermekle yetiniyor?

Çünkü bunların hepsinin bir tek amacı ve görevi var: İşçiden emekçiden almak, büyük sermayenin çıkarını durmadan ve daha çok geliştirmek. Aralarındaki yarış, çekişme, kavga bu.

Çukur'un sermayesi, geleceğini kan ve ateşle koruma telaşına düşmüş. Tıpkı koçlar, eczacıbaşılar, narinler gibi. Kendi yarattıkları bunalımın yükünü, işçiye, emekçiye daha çok yıkma hesapları peşindeler. Emekçi halkın, oylarıyla belirleyeceği tercihleri seçim öncesinde bile bir kenara itip, yeni 12 Mart hükümetleri hesabı yapmaktan çekinmiyorlar. Bunu başarabilmek için de salıyorlar faşist çeteleri ortalığa, Canları öldürüyorlar.

Türkiye İşçi Partisi Adana il örgütünün son bir yılda verdiği üçüncü şehidi Ceyhun Can. Mehmet Alaybeyoğlu ve Hayriye Targan'ın ardından. Hayriye'nin cenaze töreninde beraberdik. Hırsla, öfkeyle bilenen sınıf kinimizle yürüyorduk birlikte.

1 Mayıs'ta tutuklandığımızda, yiğit, sevecen gönlü hemen İstanbul'a çekmişti onu. Davutpaşa kışlasında ilk ziyaretçimiz Ceyhun'du. Vakur, güvenli, görevini yapan bir partili olmanın onuru içinde ve güle rek girdi görüşme yerine.

İlk kez 1974 yılında tanışmıştık. Parti kurma çalışmaları için gittiğimiz Adana'da, beş sene sonra öldürüldüğü yazıhanesindeki masasının başında.

Ölüm haberini aldığımızda daha kanı kurumamıştı. Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluş bildirgesine imza atarken çekilen fotoğrafına baktık. Heyecanını hiç belli etmeyen yüzünde nasıl da bir coşku ve gurur okunuyordu. Faşist caniler üzerine kurşunları yağdırırken de mutlaka aynı gururla bakmıştır, sefil yüzlere.

4 yıl İl Başkanlığı yaptı Adana İl Örgütüne. Çok kereler beraber oturduk, kongrelerde ve temsilciler toplantılarında. Daha neler yapabiliriz, örgütü geliştirmek için, diye konuştuk. Arkadaşlarımızın cenaze törenlerinde birlikte haykırdık "unutmayacağız, faşizmi ezeceğiz." diye.

En son, 1 Mayıs tutukluluğumuzun bittiği gece beraberdik. Bizden daha çok sevinçli, coşkulu ve mutluydu.

Duyarlı, yiğit, coşkulu yüreğini koyduğu şiirler yazardı. Son şiirlerini görmedim Ceyhun'un. Eminim ki onlar da diğerleri gibi, devrimci bilinci, coşkuyu morali ve disiplinli mücadeleyi geliştirmek için yazılmışlardı. Kendisi öyleydi çünkü. Son derece disiplinli, yorulmak bilmez, tükenmek bilmez bir hırsla durmadan okumak, öğrenmek isteyen bir aydın ve bir işçisınıfı savaşçısıydı

Bölgedeki işçi hareketinin başarısı için çırpınırdı. Hiç bir grev, direniş ve kitle gösterisi onsuz geçmezdi. O, ilerici sendikaların avukatı, işçilerin can yoldaşıydı.

Şehit etti, genç yaşında Çukur'un sermayesi Ceyhun'u. Yaşayan görür. Ahı kalmaz Ceyhunların, kanı kalmaz yerde.

Düzene "hayır" diyenler güngünden artıyor, güçleniyor. Bunalımın yükünü artık çekmeyiz diyenler birleştiriyor güçlerini, sıklaştırıyor saflarını.

Taşıyamayacağız bunalımın yükünü, sahiplerinin sırtına yıkacağız, mutlaka. Faşizme geçit vermeyeceğiz ve mutlaka ezeceğiz, hem de arkasındaki emperyalizm ve büyük sermaye ile birlikte.

Ardından ağlamıyoruz Ceyhun, ağlamayacağız. Ama ağlatacağız sana kurşun sıktıranları, işçisi, köylüsü, aydını ve genciyle emekçi halkımızı ezen soyan ve sömürenlerin yanına koymayacağız. Sözümüz söz. bunu mutlaka yapacağız.

Düze çıkacak bu ülke. Yaşanası günlere kavuşacak. Gülen her çocukta, mutlulukta, özgürlükle kabaran her göğüste Ceyhunlar yaşamaya devam edecek.

Seni kavgamızda yaşatacağız Ceyhun, istediğin, düşlediğin gibi türküler yakacağız sana ve senin gibi kanıyla, canıyla devrim dalgasını yükseltenlere. Milyonlar söyleyecek türkülerinizi umut ve coşkuyla.

Alacağız emperyalizm ve büyük sermayeden, vereceğiz tüm işçi, emekçi halka. Yapacağız bunu. Yapabileceklerimizi de pek yakında göstereceğiz.

Ve bir yoldaş daha düştü toprağa tohum olarak

SÖNMEZ TARGAN

Telefonda kara haberi alınca, Lenin'in belleğimde kalmış şu satırları geldi dilime: "İhtilal patlak verdiği zaman ve var hızıyla gelişirken, ve herkes modaya uymak için, bazan da kariyerinde ilerlemek için ihtilâle katıldığı zaman ihtilâlci olmak zor bir şey değildir.", "Durum doğrudan doğruya açık, gerçekten yığınsal, gerçekten devrimci bir mücadeleye henüz elverişli değilken, devrimci olmak, devrimin çıkarlarını (propagandayla, ajitasyonla, örgüt çalışmalarıyla), devrimci olmayan giderek gerici olan kurumlarda, devrimci olmayan bir ortamda, devrimci bir eylem yönteminin gereğini henüz anlamayan yığınlar arasında devrimcilik etmek çok daha zordur ve çok daha değer taşır." (1)

Ceyhun Can'ı, Lenin'in yukardaki satırlarının ikinci tümcesindeki mücadele koşullarının ortamında tanımıştım bundan dört yıl önce. Sadece Türkiye İşçi Partisi'nin bir kurucusu olarak değil, partisinin Adana örgütünün ilk İl Başkanı olarak da çok zor ve sabır isteyen koşullar altında sosyalist mücadele vermiş bu insanı tanımış olmaktan duyduğum gurur, telefondaki kara haberle, tanımı olanaksız öfkeye dönüştü bir anda. Her gün yurdun bir köşesinden bir ilerici, bir yurtsever ya da bir sosyalisti aramızdan alıp götüren faşist çetelerin kahpe kurşunu, O'nu da bulmuştu Adana'daki avukatlık bürosunda. Elinde çark-Başak dergisi, başından apansızın aldığı iki kurşun yarasıyla yığıla kalmıştı çalışma masanın üstüne, sessizce.

Telefondaki kara haberin ayrıntısı bu değil. Ve ben gerilere gidiyorum, Lenin'in ikinci tümcede belirttiği mücadele koşullarında yeniden tanıyabilmek için Ceyhun Can'ı. Elinde çantası ve içinde bugüne değin kendisine kazanç sağlamak için doğru dürüst bir kez bile giymediği avukat cübbesiyle Antep'den, Maraş'a, Hatay'dan Adana'ya, İçel'den ta Antalya'ya varıncaya dek koşturuyor devrimcilerin davasına; hiç bir ayırım gözetmeksizin, hiç bir karşılık beklemeksizin. Sonra TİP'in güneydeki örgütlenme çalışmalarındaki katkısı ile, bu örgütlerin kongrelerinin hemen hemen tümünde almaşıksız divan başkanı olarak gösterdiği titiz parti sorumluluğu geliyor gözlerimin önüne. Ve nice seçim çalışmalarında, toplantılarında ve söyleşilerde kendine güvenli söylevleri yankılanıyor kulaklarımda.

Kendisi için değil, kavgası için yaşamış, sosyalizm davasına bu denli bağlanmış, mücadelesini ve partisini her tür tutkunun üzerinde inançla ve kararlılıkla savunmuş bu insanın, o denli sadece ve gösterişsiz yaşantısına şimdi bir yenisi ekleniyor, hem daha anlamlı, hem daha kahramancasına. Ve Şili için yazdığı uzun şiir gibi destancasına..

Evet, Ceyhun Can'ın faşist eşkiyalarca katledilmesiyle bir yoldaş daha düştü toprağa ama çürüyüp yok olmak için değil... Kendisi gibi daha yüzlerce, binlerce sosyalistin aynı soylu kavgaya kazanılmasının tohumu olmak için. Nitekim daha önce ölenlerimiz anıtlaşarak kavgamızda, nicelerini katmadı mı aramıza.

Ceyhun Can Yoldaşı düşünüyorum. Düşündükçe, bir sosyalistin yaşaması değin ölmesinin de ne denli anlamlı olduğu bir kez daha vurgulanıyor kafamda. Bir süre önce, Tarsus İlçe örgütünün kongresi nedeniyle bir araya gelmiştik. Birlikte geçirdiğimiz gece boyunca yaptığımız konuşmaları anımsıyorum şimdi. Koyu gözlüklerinin arkasındaki gözleri umut ve neşe taşıyordu. Ve adeta ölüme meydan okuyarak ve yatağından taşan bir nehir gibi coşarak konuşuyor, konuşuyor, konuşuyordu. Onu tanıdığımdan beri böylesine coşkulu ve devingen ilk kez görüyordum. Son kez de Adana'da bir partili yoldaşın düğününde oynarken...

Ceyhun Can yoldaşı tanımış olmak ve kara haberiyle vurulmuş olmak. Hayır, hiç biri değil. Parmaklarımın arasına takılı kalmış telefon ahizesini yuvasına bırakıyorum ve onun gözüyle ileriye bakmaya çalışıyorum: Yaşamak ya da ölmek, ne anlamı var tek başına. Önemli olan ne için yaşadığını ve ne için öleceğini bilmektir. Ceyhun Can yoldaş gibi.

(1) V.İ. Lenin "Sol" Komünizm (Bir çocukluk Hastalığı s. 106-107 — Sol Yayınları)

YÜRÜYORUZ
YARINA İNANÇLA, GÜVENLE

"kaçmak, çekilmek yok savaş alanından
şehitlerimizin kanları kurumasın.
güneşin sıcak aydınlığı yansın
yiğit savaşçıların esmer alnında.
büyük bir safak söktü yüreğimizde
zincirlet kırıldı çelik bileklerimizde
stadyomlar, toplama kampları, zindanlar
çöküp dağıldı birbiri ardısıra
yıkıntıların altında can çekişen
eli kanlı cellatlar, zindancılardı.
daha gür yükseliyor sesimiz şimdi
daha gür haykırıyoruz dünden
zafer yılmaz savaşçıların olacaktır
zafer savaş alanlarına en başta,
korkusuzca yürüyenlerin olacaktır."

Bir işçi Ceyhun Can'ı anlatıyor

Türkiye İşçi Partisi üyesi, tekel işçisi Necati Aynalı, Ceyhun Can'a ilişkin anılarını şöyle anlattı:

"Ceyhun *Bey'le* bir toplantı halimizde (konu sosyalizm idi) arkadaşlar dediler ki: Ceyhun bey, MHP'liler yalnız bizleri öldürmektedirler. Ceyhun Bey arkadaşlara dedi ki "Arkadaşlar, biz ölümden korksaydık sosyalizm bayrağını ellerimizde yüceltemezdik. Bizler bu ölümü bile bile istiyoruz." Ben de "Ceyhun Abi, sosyalizm mücadelemizde kaçanların veya korkanların yeri yoktur." dedim. Ceyhun Beyde boynuma sarılıp iki yanağımdan öptü ve döndü *arkadaşlara* 'Necati arkadaş kadar sosyalizme inansanız sosyalizm bayrağı en yüce mertebesine ulaşır." dedi.

Bir gün yine Ceyhun Bey arkadaşımızla oturuyorduk. Yanımıza 4 yaşındaki oğlum geldi. Ceyhun Bey arkadaşımız çocuğuma "Ben kimim?" diye sordu. Çocuk "Sen babamın arkadaşı Ceyhun Amcasın" dedi. Ceyhun Bey arkadaşım bana döndü şunları söyledi. "Şu mini mini yavrular, sosyalizm bayrağını bizden daha fazla yükselteceklerdir. Buna inanmanı isterim." dedi.

Ceyhun Abiyle çay ocağında oturuyorduk. "Necati arkadaş" dedi. "Bak bir şiirim var, beğenecek misin?"

1 Mayıs 1979 için yazdığım bir şiir dedi.

Kaçmak yok savaş alanlarından
Etrafımızda toplar tüfekler olsa
(bile

(Diğerleri aklımda kalmadığı için bilemiyorum) diye başlayan bu şiir, Ceyhun Abiye, sosyalizme saygınlığımı daha çok arttırdı.